

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK
„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni število rač. št. 11.400

Slovenski Maribor je neizpremenljiva realnost

BESEDA VSEM TISTIM, KI TAVAJO V ZMOTI!

V zadnjem času smo bili opozorjeni z raznih strani na pojave, ki jih kot glasilo mariborskih in štajerskih Slovencev moramo registrirati. Ti pojavi so v zvezi z najnovejšimi dogodki v Nemčiji in Avstriji. Okrepitev nemškega nacionalizma, zlasti pa obnove starega duha v Hitlerjevem »treščem cesarstvu« namreč ni ostala brez upliva na del naših Nemcev in ponemčencev. Nekaterim je celo zmešala glave in jim zameglila objektivno gledanje na sodobna vprašanja in dejanski položaj. Domišljajo si, da prihaja čas, ko bodo lahko zopet obnovili svoje razdiralno delo in pričeli znova sanjati o nemškem »Marburgu a. D.« in »Unterlandu«. Ta kriva, do samih temeljev zmotna vera se je pričela polaskati posebnih dela nemške mladine obojega spola in potujčencev, teh skoraj celo boli kakor pristnih Nemcev in Nemk in si da duška tudi v raznem šušljanju od ušes do ušes, v širjenju tatarskih vestij in preokrovanju.

Izvedeli smo konkretno, da si ti mariborski in spodnještajerski »hitlerjevci« obetajo od obnovljenega nemškega nacionalizma celo spremembo zemljevidov srednje Evrope, na katerem naj bi se razširile meje nemštva. V zvezi s tem se imenujejo seveda tudi vsi ostali evropski fašisti in revizionisti. Mi pa smo že uvodoma povedali, da je ta vera zmotna, zgrešena do samih temeljev in poudarjamo to ponovno, a to ne iz škodoželjnosti, še tisočkrat manj seveda iz strahu, marveč zato, ker bi radi zlasti tistim, ki so se dali ali bi se še dali zapeljati od takih govorov, prihranili poznejša bridka razočaranja. Zato hočemo biti docela odkriti in nočemo prav nič skrivati, da mednarodni položaj v Evropi ni rožnat. To so mimo tega povedali tudi tako veliki in odgovorni državniiki kakor so n. pr. Daladier, MacDonald, Mussolini itd. Kljub temu pa ta položaj tudi še ni tako obupno črn, da bi se nam bilo bati neposredno najsilabsega. Proti vojni so na delu tako ogromne sile, da je preko njih danes absolutno ni mogoče začeti. Prav gotovo pa bi jo že vnaprej izgubil tisti — ki bi jo začel!

O kakšnih kakršnihkoli teritorialnih spremembah danes v Evropi absolutno ni mogoče govoriti. Posebno nemo-

goča pa je vsaka teritorialna sprememba brez vojne. Pa postavimo za primer, da bi vojna vseeno nastala. Danes vemo že skoraj matematično natančno, kdo bi se s kom bojeval. Natančno poznamo sile, ki bi si stale nasproti in že iz teh sil lahko prav tako sigurno sklepamo, kdo bi bil poražen. Tako je vedel tudi v svetovni vojni ves svet, razen Nemcev, da bodo premagane centralne države. Vojna bi se bila pač lahko še zavlekla za eno ali dve leti, a končni poraz se ne bi bil dal odvrti. Razmerje sil, zlasti pa rezerv, je bilo dosti preveč neenako. In prav tako lahko tudi že danes z matematično gotovostjo računamo, da bi bili tisti, ki bi vojno izgubili — zopet Nemci! To je kot preudaren vojščak napovedal celo sam veliki nemški general Ludendorff v svoji znani knjigi. Dasi smo torej mi morda najbolj proti vojni in je naše delo za ohranitev miru zares iskreno, se nam je vendar s te strani ni treba bati. Jugoslavija bi izšla iz nje lahko samo še večja in močnejša!

Igra obnovljenega nemškega racionalizma v duhu Hitlerjevega fašizma je zato za ves nemški narod skrajno nevarna, pa naj že misli na vojno ali ne. Od te igre bo imel v vsakem primeru samo škodo. Zato se je noben Nemec, če bi mislil trezno, pa naj živi že v Nemčiji, Avstriji ali kot član narodne manjšine v Mariboru, ne bi smel veseliti. Povoda za veselje ni prav nobenega, kvečjemu je povod za resno skrb za bodočnost. Kajti z nadutimi izizvalnimi frazami se ne da zmagati proti trdni realnosti dejanske moči tistega bloka, ki stoji danes nasproti revizionizmu in avanturi nove vojne. Zato moremo čisto objektivno, brez pretiranega precejevanja položaja in svoje ter moči svojih zaveznikov trditi, da se naša meja nikjer ne bo niti za ped spremenila, pa če se pojavi v Nemčiji ali v Avstriji še tisoč Hitlerjev. Maribor je slovenski in jugoslovanski in bo naš ostal še v tistih časih, ko ob naši Dravi nihče ne bo več vedel, da so živeli tu nekoč nemški irendentisti in renegati, ko o mariborskem, po zakonu naravnega razvoja na nezogibno smrt obsojenem nemštvu že davno ne bo več ne duha ne sluha. Nemški »Marburg a. D.« je in bo ostal za vse večne čase samo še pozabljena zgodovina!

Prvi Hitlerjev državniški nastop

SMERNICE NEMŠKE NOTRANJE IN ZUNANJE POLITIKE. ODOŠAJI DO DRŽAV EVROPE. DIKTATORSKI ZAKON SPREJET Z OGROMNO VEČINO.

BERLIN, 24. marca. Včeraj je bila v Krollovi operi druga seja nemškega državnega zbora, katero je otvoril ob 14. uri predsednik Göring. Državni zbor je najprej sprejela pravilnik tako, da je poslej nemogoča vsaka obstrukcija. Nato je odklonil predlog socialnih demokratov, naj bi se izpustili iz zaporov oni njihovi poslanci, ki so bili aretirani.

Burno pozdravljen je po teh uvodnih točkah spregovoril državni kancelar Hitler in podal vladno deklaracijo o notranji in zunanji politiki. Uvodoma je naglasil, da bo glavna naloga vlade popolnoma izkoreniniti komunizem. Glede reforme ustave bo zasledovala namen dati voditeljem avtoriteto, s katero bodo lahko rešili nemški narod iz sedanje bede. Vprašanje restavracije monarhije za enkrat še ni aktualno. Cerkve bodo v Nemčiji deležne vse podpore pri njihovem delu za notranje versko življenje. Med socialnimi reformami bo najvažnejša uvedba obveznega dela. Odstranila se bo brezposelnost, ki je sedaj največji zločin.

V zunanji politiki, je dejal Hitler, je nemška država čakala dolgo vrsto let, da bi se izvršili obeti ostalega sveta glede razorožitve. Sedaj želi Nemčija iskreno, da ji ne bi bilo treba oboroževati se, kar bo pa morala storiti, če drugi ne bodo izvršili svojih obveznosti in obljub. Nemčija ne želi ničesar drugega kakor enake pravice do življenja in svobode. Nemškemu narodu mora to postati narodna čast in čast vojske zopet svednja, ideal in smoter. Zunanje-politični program nemške nacionalne vlade vsebuje vpostavitve in ohranitev miru s pomočjo velikih narodov za dolgo dobo. Treba je obuditi zaupanje med narodi, kar pa se

da doseči predvsem s čimvečjo mednarodno razbremenitvijo od reparacij in drugih nemogočih političnih dolgov. Hitler je podal tudi važne izjave o Macdonaldovem razorožitvenem načrtu in je poudaril, da pričakuje Nemčija od njega najboljša rezultate tudi za razorožitveno konferenco. Nemčija pripisuje Mussolinijevemu načrtu največji pomen in je pripravljena na tej podlagi s popolno iskrenostjo sodelovati. Obenem se je Hitler zahvalil fašistični Italiji za simpatije, ki ji je pokazala napram novi Nemčiji.

S sveto stolicco bo državna vlada ohranila dosežanje prijateljske odnošaje. Branila bo pravice nemških narodnih manjšin v drugih državah. S sovjetsko vlado bo uredila odnošaje tako, da bodo priselili prijateljske in za oba dela pozitivne uspehe. S Francijo bo skušala urediti prijateljsko medsebojno razmerje, zahtevala pa bo priznanje popolne enakopravnosti v vseh ozirih. Naposled je Hitler apeliral na poslance, naj glasujejo za pooblastitveni zakon, ker bo sicer vlada prisiljena uporabiti drugačna sredstva.

Med tem ko je Hitler govoril v državnem zboru, je zunaj manifestiralo zanj več tisoč napadalcev, ki so grozili, da bodo v primeru če državni zbor ne bi sprejel pooblastitvenega zakona, vdrli v opero in parlament razgnali. V takih razmerah je bilo razumljivo, da je vlada dosegla svoj namen. Z glasovi vseh strank desnice je bil sprejet zakon, ki daje Hitlerju za štiri leta diktatorska pooblastila. Razen pravic državnega predsednika ter državnega zbora in državnega sveta lahko Hitler in njegova vlada storita vse, kar hočeta. Za zakon je bilo oddanih 441 glasov, proti pa le 94.

Francija ne zapusti svojih zaveznikov

PARIZ, 24. marca. Kakor poroča »Matin«, je včeraj francoska vlada obvestila vlade male antante in Poljske, da ne bo nikoli dopustila, da bi bili v kakršnem koli oziru oškodovani njihovi interesi. V tem smislu bo uravnala tudi vse svoje odnošaje do takozvanega Mussolinijevega načrta. Francija bo tudi v bodoče zastopala koristni male antante in Poljske prav tako, kakor svoje lastne. Revizija mirovnih pogodb je mogoča absolutno samo v okviru Društva narodov.

NOVA ZIMA.

BUDIMPEŠTA, 24. marca. V Romuniji, vzhodni Jugoslaviji in Madžarski so nastali novi snežni viharji.

Trgovanje s kolonijami

PARIZ, 24. marca. »Echo de Paris« trdi, da je bil v Rimu med Macdonaldom dosežen sporazum, po katerem bi Italija dobila nove kolonije v Afriki, in to dela britanske kolonije Kenya in britanskega mandata Tanganika (bivše nemške vzhodne Afrike).

LONDON, 24. marca. Tukaj se doznava, da je Mussolini predložil Macdonaldu, naj se Nemčiji ne vrnejo samo nekatere njene stare afriške kolonije in nje ne bivše posesti v Tihem oceanu, nad katerimi so dobile povojni mandat Avstralija, Nova Zelandija in Japonska, temveč da se med Italijo in Veliko Britanijo doseže tudi sporazum radi razdelitve portugalskih kolonij med ti dve državi.

BERLIN, 24. marca. Tu se uradno potrjuje včerajšnja vest, da bo Nemčija zahtevala novo proučitev vprašanja japonskega mandata nad tihooceanskimi otoki, ki se postavlja v ospredje z izstopom Japonske iz Društva narodov.

NA RAČUN SLOVANOV

PARIZ, 24. marca. Nekateri pariški listi pišejo, da sta Macdonald in Mussolini razpravljala v Rimu tudi o spremembah mej Jugoslavije. Romunije, Češkoslovaške in Poljske v korist Madžarske in Nemčije.

AMERIKA ZA NEMŠKE ŽIDE.

WASHINGTON, 24. marca. V Združenih državah je organiziranih okoli 300 zborovanj proti preganjanju Židov v Nemčiji. S tem hoče prisiliti vlado, da stori v Berlinu proti temu primerne diplomatske korake.

Razorožitvena konferenca proti rimskemu načrtu

DEMONSTRATIVNO GLASOVANJE PROTI PREDLOGU ITALIJE IN VELIKE BRITANIJE. MALE DRŽAVE BODO PROTESTIRALE.

ŽENEVA, 24. marca. Vladi Velike Britanije in Italije sta predložili odboru razorožitvene konference predlog, naj bi konferenca zaradi proučavanja Mussolinijevega in Macdonaldovega načrta o direktoriju štirih, odgovorila do po Veliki noči. Predsednik Henderson je zato na včerajšnji seji sporočil ta predlog plenumu in ga pozval, naj izjavi svoje mnenje. Predlog je vplival na delegate zelo močno in se sprva sploh nihče ni oglašal. Ko pa je Henderson odredil glasovanje, so vsi delegati brez izjeme glasovali za to, da se seje konference nadaljuje. To glasovanje pomeni odločno demonstracijo vseh srednjih in malih držav proti načrtu Mussolinija in Macdonalda. Kakor se doznava, nameravajo posamezne države vložiti tudi pismene proteste proti rimskemu načrtu in uporabiti vsa sredstva, da se prepreči nameravano izigravanje pravic Društva narodov in enakopravnosti vseh držav.

RIM, 24. marca. Fašistični tisk napada sklep glavnega odbora razorožitvene konference, s katerim je odklonil predlog

Italije in Velike Britanije, da se konferenca odgodi radi proučavanja rimskega načrta s strani vetešil. Odločno je tudi proti temu, da se še danes prične debata o Macdonaldovem razorožitvenem načrtu.

Naravna koža

ostane lepa z uporabo mila, ki osvježuje, je blago in prijetnega vonja. Za vašo nego je samo

RIVIERA

Odlikovano v Londonu in Parizu.

Dnevne vesti

Pokrajinski zbor srednješolcev v Mariboru

Prireditve 25. in 26. t. m. — Pokrovitelj ban g. dr. Marušič. — Velike prireditve.

V dneh 25. in 26. marca t. l. bo v Mariboru pokrajinski zbor srednješolcev iz Slovenije. — Kongres, ki je prvi te vrste v Mariboru, bo zainteresiral na ta dva dneva vso slovensko srednješolsko mladino, gotovo pa je, da tudi vse one, ki jim je pri srcu sodobna usmerjenost mladine. To ne bo nikakoli lokalna dijaška prireditve, v teh dneh se bodo zbrali v naši severni metropoli srednješolci vse banovine, se pomenili o svojih težnjah in dali smernice novemu delovanju.

V dobi, ko se bega mladina z najrazličnejšimi političnimi orientacijami, ko se ji mestoma vsiljuje prepričanje, bo kongres prinesel v vse to neko jasnost. V dobi, ko govore stari o mladini, bodo spregovorili mladi o sebi tako, kot to sami vedo in čutijo.

Pokroviteljstvo nad kongresom je prevzel ban g. dr. Marušič. S kongresom so v zvezi tudi velike prireditve. — Sporred kongresa je naslednji:

V soboto 25. t. m. bo ob pol 20. uri v Narodnem domu slavnostna akademija. Na sporedu so pevske, recitacijske in orkestralne točke. Nastopijo mariborski in ljubljanski srednješolci. Po akademiji ples.

V nedeljo 26. t. m. bo ob 9. uri občni zbor »Zveze jugoslovanskih srednješolskih združenj«, župe za dravsko banovino. Na zboru bo nekaj zanimivih referatov, kakor tudi čitanje pisma g. bana. Občni zbor bo v kazinski dvorani. — Istega dne popoldne pa bodo mariborski dijaki igrali v Narodnem gledališču Nušičevo komedijo »Navaden človek«.

Pričakujemo, da bo vsa naša javnost vedela ceniti delo in trud srednješolske mladine in da bo v vseh ozirih podprla prireditve. Vse prireditve bodo v znaku poudarka jugoslovanske misli na našem severnem braniku!

V pozdrav srednješolski mladini, ki se bo zbrala jutri na svojem kongresu v Mariboru, je mestni župan g. dr. Lipold odredil, da se razobesijo zastave na vseh mestnih poslopjih. Naj bi vzgledu mestne občine sledili tudi hišni posestniki in okrasili ob tej priliki svoje hiše z zastavami.

Pri Jlgjerjevemu sinu

vidite in dobite za malo denarja moderne

Chrom-ovratnice

in moderne velike

doze za puder

JUVELIR IN URAR, MARIBOR
Gosposka ul. 15

NAROČNIKOM IN ČITATELJEM! Zaradi Marijinega praznika in nedelje izide prihodnja številka »Večernika« šele v ponedeljek 27. t. m. popoldne ob običajni uri.

Seja mestnega sveta bo v soboto 25. marca 1937 ob pol erajsti uri v realni gimnaziji. Vsi in točno!

Iz sodne službe. V višjo položajno skupino sta napredovala pisarniška oficijala Josip Drevenšek pri okrožnem sodišču v Mariboru in Josip Kogej pri okrajnem sodišču v Ptuj.

Premestitve organov finančne kontrole. Premeščeni so iz Maribora: Nikola Karcarko, pomožni podpreglednik v Št. Ilj v Slov. goricah; Josip Valant, preglednik v Kuzmo v Prekmurju ter Avgust Moro in Martin Pfeifer, podpreglednika, oba v Cerkli ob Krki.

Iz orožniške službe. Dosedanji vodja orožniške postaje v Dravogradu, Alojzij Glavan, je premeščen kot vodja orožniške postaje v Studence pri Mariboru. Vodja studenške orožniške postaje Martin Kerin pa je premeščen k mariborski čet.

Proračun mestne občine mariborske potrjen. Danes dopoldne se je vrnil iz Beograda mestni župan g. dr. Lipold, ki se je mudil v zadevi letošnjega proračuna mestne občine pri finančnem ministru. Proračun je neokrnjen in nespremenjen potrjen.

Shod poslanca dr. Pivka v Kamnici. Jutri v soboto 25. t. m. ob 8. uri zjutraj, po rani maši, bo v dvorani g. Vogrinca v Kamnici pri Mariboru javen shod s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo narodnega poslanca g. dr. Ljudevita Pivka o delovanju narodne skupščine. 2. Poročilo g. dr. Miloša Vauhnik, okrožnega tajnika JRKD o organizaciji. 3. Raznoterosti. 4. Ustanovitev krajevne organizacije JRKD za Kamnico. Kamničari kmetje, delavci in državni nameščenci, vabimo vas, da se udeležite tega važnega shoda v velikem številu ter s tem dokumentirate, da se ne strinjate s politiko protidržavnih demagogov. Prosta beseda bo zajamčena vsakomur.

25. III. OB POL 20. URI

Trgovske in prepisne knjige v največji izbiri: Zlata Brišnik, Slovenska ul. 11.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v petek 24. marca ob 20.15 predava univerzitetni docent dr. Reya iz Ljubljane na podlagi skiptičnih slik o svojih zanimivih afriških turah po Visokem Atlasu. V soboto, dne 25. marca ob 11. uri pa bo v veliki kazinski dvorani otvoritev slovenske moderne umetnostne razstave v prisotnosti akademskega slikarja g. Richarda Jakopiča iz Ljubljane, ki bo razložil pomen in smernice slovenske moderne umetnosti. Naše občinstvo se vabi, da mnogoštevilno prihi k temu umetnostnemu prazniku. Ponedeljkova prireditve odpade.

Naši ribiči zbirajo. V soboto, 25. t. m. ob 20. uri bo občni zbor Mariborskega ribarskega društva v lovski sobi hotela »Orel«, katerega se bodo udeležili poleg naših številnih prijateljev ribarskega sporta tudi zastopniki drugih ribarskih društev. Na občnem zboru se bodo obravnavala važna in aktualna vprašanja, ki se tičejo našega ribarstva.

Letni občni zbor Protituberkulozne lige v Mariboru bo drevi ob 20. uri v dvorani Nabaljalne zadruge. Po zboru bo predaval naš specialist za pljučne bolezni gosp. dr. Varl o novih smereh v pobijanju in zdravljanju tuberkuloze. — Ostala društva se naprošajo, da pošljejo svoje zastopnike.

Starešinam »Jadrana«. Vsi starešine »Jadrana« so vladno vabljani na akademijo ob priliki dijaškega kongresa. Slavnostna akademija bo na praznik 25. t. m. ob pol 20. uri v prostorih Narodnega doma.

Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Mariboru ima danes v petek 24. marca ob 20. uri svoj 2. redni občni zbor, na kar članstvo in prijatelje tega strokovnega pokreta ponovno opozarjamo! Odbor.

Javna zahvala. Včeraj zjutraj je v frančiškanski cerkvi iz lastnega nagiba opravil mašo zadušnico za pokojnim krčevinskim nadučiteljem g. Miroslavom Pučelikom gvardijan č. o. Severin Korosec. Zadušnice se je udeležilo korporativno učitelstvo z vso šolsko deco krčevinske šole. Upraviteljstvo šole izreka g. gvardijanu za to ljubeznivost najtoplejšo zahvalo.

Davi je snežilo. Prezgodaj se nam je nasmejala letos pomlad. Prezgodaj je toplo solnce izvabilo iz zemlje oznanjevalce pomladi in prebudilo škinkovca in kosa, ki sta se oglasila v logu, kjer je popje že začelo brsteti. Za toplim južom je začel pihati mrzli krivec, ki je prinesel našemu Pohorju nov sneg. Davi pa je naletavalo tudi v dolini.

Prvi slovenski kulturni zvočni filmi. Včeraj popoldne so se v Grajskem kinu predvajali za povabljenе goste izrezki (300 m) iz prvih dveh slovenskih in sploh jugoslovanskih zvočnih filmov, filma »Bela Ljubljana« in »Kramjska industrijska družba« na Jesenicah. Oba filma je izdelalo zagrebško podjetje »Svetloto« in sta sijajno uspela. Namen predvajanja je bil, zainteresirati tudi Mariborčane, zlasti pa činitelje tujkega prometa in gospodarstvenike, v prvi vrsti industrialce, za izdelavo mariborskega zvočnega filma, ki bi bil nekako takšen kot je ljubljanski »Bela Ljubljana«. O tem sta govorila lastnik kina g. Julče Gustin in g. Ivan Roglič. Prepričani smo, da bo uspela akcija za mariborski kulturni zvočni film, ki se bo potem predvajal v celoti ali v izrezkih najmanj dve leti po vseh kinih Jugoslavije ter tudi na Češkoslovaškem in Poljskem. Kako velike važnosti bi bilo to za naš tujski promet, pač ni treba poudarjati.

Lutkovno gledališče Sokola matice. Lutkovni odsek Sokola matice priredi v nedeljo 26. t. m. ob 16. uri v mali dvorani Narodnega doma veseloigro v štirih dejanjih »Gašperček izžene strahove«.

Dramski odsek društva »Nanos« priredi v soboto 25. t. m. ob 19. uri pri Renčju na Pobrežju komedijo »Namišljeni bolnik«.

SLAVNOSTNA AKADEMIIJA

»Pomladok Jadranske straže« na klasični gimnaziji v Mariboru uprizori v sredo 5. aprila ob 20. uri v Narodnem gledališču dramo slavnega norveškega pisatelja in dramatika Henrika Ibsena »Strahove«. To je nesporno eno najboljših del svetovne dramske literature, ki po pravici zasluži ime »družinska drama«, kakor jo je Ibsen sam nazval. Bila je na repertoarju vseh velikih gledališč, ki so hotela pokazati svojo umetniško višino. Zato moramo tembolj podpreti idealno stremljenje in umetniško prizadevanje dijakov, ki so se lotili te težke naloge, ki je bila celo najboljšim igralcem trd oreh.

Nočna lekarniška služba. Prihodnji teden ima nočno lekarniško službo Vidmarjeva lekarna »Pri Arehu« na Glavnem trgu.

Michelov Jožefov prater

bo še odprt

v soboto, dne 25. in v nedeljo 26. marca

Grajski kino. Od četrta, dne 23. t. m. dalje »Črni huzar«, izborni velefilm s Konradom Veidtom, Mady Christiansovo, Wolfom Albachom Rettyjem in Otfom Wallburgom v glavnih vlogah. »Črni huzar« je eden najlepših filmov, kar jih je napravila letos nemška filmska industrija. Posebno se morajo omeniti izborna igra, silajna tehnika in pa krasni naravni posnetki. Snjet je zelo napet in zabaven. Ker je ta film imel povsod, kjer se je predvajal, ogromen uspeh, se svetuje, da si vsakdo preskrbi vstopnice vnaprej!

Kino Union. Do vključno nedelje fenomenalni operetni film »Glas srca« z Gustavom Fröhlichom v glavni vlogi. Ta film je radi svoje izredno lepe vsebine, izborne igre in režije priznan od najstrožjih kritikov kot najboljši film sezone. Na Dunaju je bil predvajan v 14 kinematografih in je vse mesto govorilo o lepoti tega filma. Sledi veliki planinski film zabavne vsebine in sporta »Bela opojnost« z Leni Riefenstahlovo in Hannesom Schneiderjem.

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice izdatno iztrebljenje črevesja brez vsakega napora.

Narodno gledališče

REPERTOAR:

Petek, 24. marca: Zaprt. (Generalka)
Sobota, 25. marca ob 20. uri »Oriej v podzemlju«. Premiera.

Nedelja, 26. marca ob 15. uri »Navaden človek«. Uprizoritev SJSU. — Ob 20. uri »Grofica Marica«. Zadnjič. Znižane cene.

Praznik in nedelja v gledališču. Na Maribor praznik zvečer bo premiera Offenbachove burleskne operete »Oriej v podzemlju«. Offenbach spada med najplodovitejše francoske skladatelje ter je z imenovano klasično opereto ter s svojo opero »Hoffmannove pripovedke« dosegel svetovno slavo. Muzika »Orieja« je živahna in melodijozna, dejanje pa na današnje čase prirojeno in zelo zabavno. Dirigira kapelnik Herzog, režira J. Povhe k. g. To bo poslednja letošnja glasbena premiera. V nedeljo ponove kot večerno predstavo vedno privlačno Kalmanovo opereto »Grofica Marica«, ki je letos na novo naštudirana in deloma prezasedena dosegla popoln uspeh. Na mesto obolenega g. Tovornika igra komornega slugo Penizka g. Gorinšek. Ker je to tudi poslednja uprizoritev tega dela, opozarjamo na to predstavo še posebej. Znižane cene. Ob 15. uri pa igrajo dijaki Nušičevega »Navadnega človeka«.

V NARODNEM DOMU

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti sezite takoj po staro preizkušeni »Franz Josefovi« grenčici. Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »Franz Josefova« voda izborno učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. — »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Koncert narodne pesmi. Pevski zbor »Ferijalnega saveza« bo pripravil 3. aprila v unionski dvorani koncertni publiki gotovo največji umetniški užitek v tej koncertni sezoni. Poleg odličnega mešanega zbora bo posebnost koncerta še nastop 120članskega ženskega zbora, kakršnega še Maribor ni slišal. Upravičeno je za koncert veliko zanimanje in mladina upa, da ne bo radi poseta razočarana.

Slovenski leksikoni na ogled! V Črtilovi knjigarni, Aleksandrova cesta 6, imate vse vezave »Poučnega slovarja« in »Domačega vedeža« (Umetniška propaganda) na ogled. Pri nakupu ugodni obroki. Vsi, ki ste dobili po pošti reklamne tiskovine, oglejte si te knjige!

Grajska klet: sveže morske ribe, dateljni rižoto, brodeto s polento, lignje, frigate, calamari.

Prostovoljno gasilno in reševalno društvo Maribor priredi 7. maja 1937 ob priliki 25letnice reševalnega oddelka veliko dobrodelno tombolo. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilnega orodja, prosimo občinstvo, da pridno posega po tom boljših kartah.

Oglejte si na Glavnem trgu živega ljudožrca, krokodila in ogromno kačo udava.

Sobota 25. Sobota 25.

Cvetlična veselica

cvetlična bitka itd.

Velika kavarna

Moški teden. Anton Macun, Maribor. Opozarjamo na današnje oglase!

Na lepe in zdrave zobe je treba paziti in jih z največjo pažnjo negovati, ker od slabih zob lahko nastanejo razne težke bolezni želodca itd. Riviera pasta za zobe neguje vaše zobe, ker desinficira zobe in usta in odstranjuje zobni kamen. Riviera proizvodi so odlikovani z zlato medaljo v Parizu in Londonu.

NOGOMETNA SENZACIJA!

Jutri, v soboto 25. marca ob 15.30 na igrišču v Ljudskem vrtu mednarodna nogometna tekma

F.C. Ferencváros (Budimpešta) : ISSK Maribor

Predtekma ob 14. uri S. K. Mura : I.S.S.K. Maribor II. Ob vsakem vremenu

Grozna družinska tregedija v Gorenjskem vrhu pri Zavrču

TAST OBSTRELIL IN NATO ZAKLAL SVOJEGA ZETA.

Gorenjski vrh pri Zavrču je bil te dni žalostna priča strašnega obračuna med užaljenimi sorodniki. Imoviti posestnik Jožef Mumlek je imel za ženo Katarino, hčer istotako premožnega kmeta Blaža Pravdiča s Turškega vrha; toda zakon med njima ni bil srečen, prepričani in pretepi med zakoncem so bili stalen gost v hiši. Usodnega dne, t. j. v sredo 22. t. m., je Mumlek svojo ženo po ostrem prepričanju, kot večkrat doslej, neusmiljeno pretepel, da je skoro negibna obležala. Mumlekova je tedaj sklenila iskati pomoči zoper moža pri svojem očetu. S težavo se je privlekla do rojstnega doma in očetu potožila gorje.

Starega Pravdiča je vest o početju zetojem tako težko zadela, da je sklenil poiskati si sam zadoščenja. Oborožen z dolgim nožem in rabitim samokresom se je napotil k Mumleku. Ko je zagledal zeta, ga je takoj obsul z očitki. Mumlek pa je namesto odgovora zgrabil za motiko in jo zavijtel proti tastu. Pravdič je na to vrnjo potegnil samokres, ustrelil proti Mumleku in ga navidezno zadel v levo

oko. Za čudo pa strel Mumleka ni podrl, kajti zamahnil je v drugič. Stari Pravdič pa se je tokrat rajši umaknil in začel bežati. Zakih 15 korakov je Mumlek zasledoval bežečega tasta. Tedaj pa se je Pravdič naglo obrnil in s pripravljenim nožem bliskovito zabodel Mumleka v desno prsno stran. Zet se je takoj zgrudil in kmalu izdihnil.

Vest o tako žalostnem koncu Mumlekovega je ljudstvo globoko pretresla. Stari Pravdič pa se je ves strl še isti dan prijavil završkim orožnikom, ki so ga prepeljali v zapore ptujskega okrajnega sodišča. Mumlekovo truplo so prenesli v mrtvašnico v Zavrču. Tam se je v četrtek izvršila obdukcija, ki je pokazala, da je bil smrtonosen samo vbodilaj z nožem, ker je Mumleku popolnoma razmesaril pljuča in jetra, radi čega je nastopila momentarna izkrvavitel, dočim je strel iz samokresa samo oplazil oko. Obdukcisko komisijo so sestavljali gg. sodniki dr. Lipič in zdravnika dr. Vrečko ter dr. Mr-gole.

Ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD. Krajevna organizacija JRKD v Radvanju je imela te dni ustanovni občni zbor, kateremu je predsedoval tamkajšnji šolski upravitelj gospod Štefan Firm. Občnega zbora, kateremu je prisostvovalo nad 100 volilcev, se je udeležil tudi okrajni tajnik g. dr. Miloš Vauhnik, ki je v daljših izjavanjih obrazložil načrti v zvezi s pomen in namen organizacije. K besedi so se oglašali še tudi drugi in so navzoči z velikim zanimanjem poslušali njihova izjavanja. Občni zbor je pokazal, da Radvančani trezno mislijo in da so složni, kar je najvažnejše pri vsaki organizaciji. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika organizacije šolski upravitelj g. Štefan Firm.

Smrt koroške rojakinje. V Zemunu je preminula šolska sestra Avgusta, rojena Mila Zwitterjeva v St. Jakobu v Rožu na Koroškem. Obiskovala je srednjo kmetijsko šolo v Mariboru in Valjevu. Učila je kot zmožna strokovnjakinja na K ekovi šoli v Ljubljani in je bila poklicana v Zemun, da prevzame vodstvo nameravanega višjega gospodinskega tečajarja na zavodu šolskih sester. V 28. letu starosti ji je kruta smrt prestrigla življenje. Naj počiva v miru daleč od rodne koroške grude. Očetu narodnjaku naše iskreno sožalje!

Ob sklepu gospodinskega tečaja pri Šmarjeti ob Pesnici. Dne 2. januarja t. l. je bil pri Šmarjeti ob Pesnici odprt kmetijsko-gospodinski tečaj, na katerem so Šmarjetani že več let mislili, saj so dovolj prepričani, da dobra gospodinja tri ogle hiše podpira. Lažje prenašanje in zmagovanje težkih današnjih gospodarskih razmer leži na kmetih v prvi vrsti prav v rokah dobre, spretno go-

spodinje. Bodimo si odkriti: koliko zakladov leži v naših kmetijskih pridelkih, ki jih pa često ne znamo odkriti, izrabiti, ker pogrešamo praktičnih gospodinj. Ne le gospodarji, tudi gospodinje naj gre do v šole, v tečaj itd. Dobre kmetijske gospodinje so zidarke sicer priprosti, a prijetnih zdravih in zadovoljnih kmečkih domov! Vse to je navdajalo one činitele, ki so se trudili za osnovevanje tega tečaja in niso jih omalodušile težkoče, ne tudi nerazumevanja in nenaklonjenosti ljudi, ki si o pomenu takih ustanov še niso na jasnem. Tečaj je posečalo 16 deklet, nekaj od teh čez dve uri daleč, med tem ko se žal več prav bližnjih deklet ni moglo odločiti za udeležbo. Sedaj bo tečaj zaključen, in sicer v soboto, dne 25. t. m. z razstavo raznih izdelkov. K ogledu te razstave so vabljeni vsi bližnji in daljni okoličani, zlasti tudi vse žene in dekleta, da vsaj v malem merilu vidijo in ocenijo trud in prizadevanje poživovalnih učiteljic ter navdušenih udeleženk tega tečaja!

Društvo »Živalca« v Ljubljani vabi vse rejce malih živali, ki se želijo udeležiti prve velike razstave v Mariboru, da javijo čimprej cenj. naslove na poverjenišstvo za Maribor-Studenec, Poljska cesta 30, ali na društveno pisarno v Ljubljani, Sv. Petra cesta 60. V poštev pridejo vse živali od kože do belih miši.

Sejem krzen, zadnji v letošnjem letu, bo nepreklicno 27. t. m. Kdor še ni odpisal blaga »Divji koži« v Ljubljano, velesejem, naj to nemudoma stori, da bo krzno do dneva dražbe na velesejmu.

Mestno kopališče bo jutri odprto kakor navadno ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure.

Čistilno in obrambno za zobe učinkuje ODOL zobna pasta

ODOL
zobna pasta

Fini prašek ODOL, zobne paste varuje zobno sklenino ODOL zobna pasta ima veliko čistilno moč zaradi svojih obilnih koloidnih sestavin. Zobovje očisti temeljito ter odpravi vsak neprijeten vonj, vsa barvila in vso nesnago.

Združenje gostilničarskih podjetij za mariborsko okolico. V sredo, dne 15. marca 1933 je bil letošnji redni letni občni zbor Združenja gostilničarskih podjetij za mariborsko okolico na Pobrežju. Za zbor je bilo veliko zanimanje, kajti udeležilo se ga je nad 140 članov, kar je res mnogo. Na dnevnem redu je bil med drugim obračun za l. 1932, proračun za l. 1933, volitev nove uprave in posvetovanje glede banovinske gostilničarske zveze v Ljubljani. Obračun je bil sprejet in je dobila uprava razrešnico. Prav tako je bil tudi proračun soglasno odobren, in tudi uprava je bila izvoljena dosedanja. Nadalje je bilo sklenjeno, da ostane združenje še nadalje član Mariborske gostilničarske zveze in se ne priključi ljubljanski zvezi. V primeru pa, da mariborska zveza likvidira, ostane združenje samostojno z lastno upravo.

Uboj v Cankovi. Kakor vsako leto so tudi letos v Cankovi na slovesen način praznovali farnega patrona sv. Jožefa. Zbralo se je na ta dan mnogo ljudstva od blizu in daleč. Iztočilo se je tudi mnogo pljače in so se vplivi preveč zavžitega alkohola pojavili že v popoldanskih urah. Proti večeru pa je nastal v neki gostilni prepri, ki se je končal s krvavim tepežem. Na bojišču je obležal Josip Fönos, mizar iz Cankove — mrtev. Uboja sta bila osumljena dva brata iz Gederovc, ki so ju orožniki aretirali in odgnali v zapore murskosoboskega sodišča.

Zahrbtnen napad. V torek 21. t. m. je neki Martin Vrtačnik v vinjenem stanju brez povoda napadel z nožem Franca Vogrina, 29letnega viničarja iz Kicarja. Prizadel mu je težke poškodbe na levi prsni strani. Po svojem junaškem činu je Vrtačnik zbežal. Vogrin je v mlaki krvi obležal in so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico. Vrtačnika pa so šele v četrtek prišli in odgnali v zapore okrajnega sodišča v Ptuj. Poškodbe Vogrina so smrtonosne.

Ustreljen tilhoapec. Pred dnevi je skušal 20letni delavec Štefan Režonja iz Tinja v Prekmurju vtihotapiti iz Madžarske preko naše meje večjo množico tobaka. Pri tej priliki pa ga je zasačil službujoči graničar in ga pozval, da obstane. Ker se je tilhoapec spustil v beg, je odšel graničar na njega več strelav. Režonja se je zgrudil s prestreljenimi prsi na tla in so ga hudo ranjenega prepeljali v bolnišnico v Mursko Soboto, kjer se bori s smrtjo. Rane namreč so tako hude, da nimajo zdravniki nobenega upanja, da bi Režonja ostal živ.

Sleparije s hranilničnimi knjižicami. Te dni so odkrili v Zagrebu velike sleparije s hranilničnimi knjižicami. Preiskava je že doslej dognala zanimive podrobnosti o tem, kako so brezvestni verižniki zlorabljali težave v denarnem prometu in siromasne vlagatelje. Policija je aretirala že več oseb in se temeljita in obširna preiskava, ki vodi tudi v naše kraje, še nadaljuje.

Ana Marija Tilscheva:

Jutro

Rezika je stopila v vežo in na dolgi ozki obokani hodnik. Ko je prišla do polovice, ji je groza stisnila srce. Koraki. Nekdo je šel za njo. Ozrla se je. Vojak. Šel je in šel, da jo je končno prehitel. In tedaj je v umazanem polmrazu spoznala, da je drugi konec hodnika zaprt. Srce ji je močno tolklo zaradi zoprnega človeka, s katerim je bila sama, čisto sama v poltemi. Ali naj zbeži? Kako nesamota? Noge so ji kakor svinec. Bojazn je bila tesnoba se je izpremenila v blazno grozo, kakršne še ni poznala. Vojak je dospel do zaklenjenih vrat, besno z njimi zatresel in se zopet vrnil. Obšel jo je paničen strah. Vojak pa je šel kakor navit stroj mimo nje. Po vsem telesu se je tresla: Ali jo ubije? Posili? Ali jo morda oboje? Toda neznanec se niti zmenil ni zanjo, le vračal se je z velikimi in jeznimi koraki k odprtemu izhodu. Srce je čutila skoraj v grlu, kar čule: cvak! in še enkrat: cvak! Zaklečnil je — zaprl jo je. Krkljala je, zadušena v samotni in izgubljena v temoti plesnih zidov...

In vsa oznojena se je prebudila iz sani. Groza jo je obhajala, ko je segala po

uri. Pol sedmih! Omamljena je zagledala meglen stvor med metuljem in jadrnico, pragozd in koprive, potem rdečo frigijsko čepico... Zopet je potegnila k očem zoporno uro — sedeni! Kakor nalašč! Skočila je iz postelje v lepi spalni srajci iz rožnate svile in hitela naravnost k mizici, kjer so ležali prstani. Zraven njih je ljubko dišala stekleničica, ki jo je večeraj prinesla. Vdihnila je prijeten vonj s spominom na neobičajno mehko mehkoč nje govih usten in na divjost včerajšnjega objema. Toda takoj, v istem hipu se je nien neprespani obraz postaral od utrujenosti in izžetosti. Gospe ji bodo zopet brenčale na uho in stroji v sosedni sobi bodo drdrali zoporno, neznosno. Šele večer prinese zopet njenim ustom poljube. Bolela jo je glava od vina, še vedno jo je obhajal strah pred vojakom, in vendar je z vonjem orhidej, s katerim si je pokapljala dlani, vdihavala tudi duh ust, ki so dišala po dimu. Kolikokrat je že hotela prekiniti blazno razmerje in zakričati ježno in sirovo: konec! Pa je mar mogla? Čeprav je vedela, da bo prej ali slej poplačala s srčno krvjo svojo prismojenost — zaljubljenost v oženjenega! In pri takem napadu, ki se je ponavljal vsak dan, so se ji mešali doktorski dovtipi, dobrikanje, pogledi in zo-

pet nepopisljive kretnje Ivanove. Ah, ko bi bile že zopet počitnice in konec njeni norišnici — pred potovanjem na jug ali v kopališče! Jutro je imela preračunjeno na minute: petnajst minut za umivanje, deset za oblačenje in ostale za zajtrkovanje z eno cigareto, preden se je oglasilo prvo zvonjenje. Kakor ura, se je pojavila točno prva Tončka, navihano, jezično dekle.

Postavila je steklenico, v kateri je bilo še nekoliko vina, za peč in potem je ljubko pogledala poležane snežnobeke pernice in blazine ter jih razložila po stoleh. Vršila je svoje gospodinske posle z že naprej preračunjenimi kretnjami, kakor jo je to naučil njen stan; bila je šilvilja. In čez malo časa je bila sobica z raznim pohištvo kakor slikarski atelje — vse je bilo razmetano, raznolično, odgrnjeno in revno, a vendar je bil v vsem okus. Potem, ko je že stala oblečena v takozvanem salonu pred velikim zrcalom v lepem perilu, pa preprosti čedni obleki, si je začela boječe ogledovati kolobarčke okrog neprespanih rjavih oči. Kam bi prišla s svojo lepoto in svojim zdravjem, oboje ji je potrebno kakor sol! To ne gre, da bi vsak večer in vsako noč presedela in prelubkovala! Mar ni že tega dovolj, da si je izpridila

itak vse življenje! In zopet se ji je stisnilo srce, kakor na temnem hodniku, ko je slišala, da se je ključ dvakrat obrnil in je vedela, da je izgubljena.

Odpri la okno; zašumela je voda, belilo spenjena od jeze. Zrla je na razposajeno reko. Prižgala si je cigareto, ki je pomenila za njo od vsega dneva edini trenutek, ki je bil res njen. Zagledala se je kakor očarana v pluskanje vode pod okni in v modrem dimu je uzrla drznega in rusoglavega paglavca pri hišnih vratih.

»Rezika!« je klicala stara ženica, ki je bila hišnica v hiši takoj pod pošto. Toda Rezika, kako neki, ta je bila že davno proč! Kako je to mogoče, da to nista dve osebi, ona in tista Rezika s pripaljenimi lasmi, ki se je spakovala za hrbtom ženice, ki je bila sama navihana in je stala bodisi kakor prilepljena na vratih ali pa je letala kakor divja. Spomnila se je na malo stanovanjce, ki je bilo kuhinja, soba in kamrica, na deda pleskarja, ki je bolehal za nadušljivostjo, in na debelo babico, ki je, če je le količkaj mogla, ušla od dela h knjigi in šitala. Še bolj in še globlje se ji je v nezadovoljno srce zarezala skrb zaradi čudne usode one Rezike, o kateri so vsi govorili, da ima peklensko srečo.

Kadila je z jeznim elanom drugo polo-

Staroslovensko grobišče pri Središču

PRAZGODOVINSKE NAJDBE, RIMSKA VILA IN NAD NJO STAROSLOVENSKA NEKROPOLA.

Za staroslovenska grobišča in sploh za ostanke in sledove najstarejših Slovanov v Sloveniji je med našimi arheologi žalibog premajhno zanimanje. Mnogokrat se je že čitala vzpodbuda v dnevnem in tudi znanstvenem časopisu, a odziva ni bilo nikoli. Kot Slovani bi morali raziskovati najprej slovansko preteklost, o kateri vemo najmanj. V Podravju je hallstattskih in drugih grobišč dovolj, tudi je zanimanje večje, dočim poznamo tukaj staroslovenskih nekropol zelo malo. Doslej se je v vsej Sloveniji moglo zaslediti okoli 10 staroslov. grobišč, od katerih odpadeta na Podravje 2, namreč v Ptuj in Hajdini ter v Središču. Najvažnejši raziskovalec staroslovenskih grobišč je bil arheolog dr. W. Schmid; čeprav Nemec, je vendar z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo raziskal večino staroslovenskih grobišč na Slovenskem. Po njem naj bi si vzeli slovenski arheologi vzgled in kmalu pričeli prepotrebno raziskovanje Slovanov in njih prve zgodovine na Slovenskem.

Zadnjič smo v članku »Starine v mariborskem muzeju« čitali o arheoloških najdbah iz Podravja in okolice, vendar si radi pomanjkanja prostora najdb samih ni bilo mogoče natanko popisati. Omenjeno je bilo tudi staroslovensko grobišče pri Središču ob Dravi. Zato danes nekaj besed o tem tako važnem grobišču. Odkril ga je l. 1907 prof. Fr. Kovačič in ga v 2 letih skoraj popolnoma raziskal za »Muzejsko društvo«. Na podlagi njegovih raziskovanj in odkritij ter najdb v mar. muzeju si moremo predstaviti celotno sliko tega grobišča, ki ima radi malega števila staroslovenskih nekropol tem večjo važnost, kot bi jo imela sicer. Središče pa je lahko ponosno na ostanke Slovanov. Središče ob Dravi in okoliške vasi: Hum, Grabe, Gradišče i. dr. so bile že pred vojno znane domačim arheologom. Tukaj mimo je namreč vodila rimska cesta iz Ormoža proti Središčem. Pa tudi pogoste najdbe rimskih novcev, opeke, žar in nakitja, na katerega kmetje često naletijo priča, da ni bilo to ozemlje neobljudeno, marveč gosto naseljeno. Grobišče, ki je zapuščina starih Slovanov, leži približno 10 min. hoda od trga Središče, blizu železniške proge, ob vasi »Grabe« pri »Cirkovci«. Po ljudskem izročilu naj bi bila pri »Cirkovci« stara cerkev, ki so jo Turki razdejali; to je napotilo prof. F. Kovačiča k raziskovanju, toda namesto srednje ali novoveške cerkvice je bil odkrito najprej majhno grobišče iz hallstattske dobe, na katerem si je ponosen Rimljan postavil svojo vilo, na njenih ruševinah pa so Slovani pokopavali svoje mrtve.

Omenjeno grobišče z ostanke starih Slovanov leži, kot že omenjeno, na »Cirkovci«. Grobovi so bili na njivah, kjer so kmetje ob raznih prilikah naleteli na najdbe iz rimske in slovanske dobe; predvsem cigarete in premišljevala: Le v čem sem imela in imam tisto razpito srečo? V tem, da so se za menoj štirinajstletno ozirali, in potem, ko sem že nekaj zaslužila in se začela dobro oblačiti, letali za menoj? Tako srečo imajo vse, ki niso pokvečene ali puščobne do smrti! In moj Pariz? V tem je bilo res košček neobičajne sreče... naključje, ki je vdihnil mladi Židini Doris Istersteinovi, da me je vzela za nekoliko tednov seboj. Le da se je nekoliko obljubljenih tednov v tujini raztegnilo na nekaj let — prišla je vojna. Morda je to res bila njena sreča, tudi če je orosila s težkimi solzami domotožja tujo žalost marsikatero vdovo francoskega častnika v pariškem salonu.

Toda, bogve kako dolgo je trajalo, preden je našla mladeniča, kljub temu, da je bila v Parizu popolnoma svobodna, kljub temu, da je možem res ugajala in je bila sama kakor divja. Tisti njen prvi ljubček, tisti blede Ferdo, ki je hodil na slikarsko akademijo, le kako ga je mogla poljubljati na usta? Toda prava vihra se je začela v njej šele doma, ko je mislila, da začenja že postajati razumna, in ko so ji manjkala le še tri leta do tridesetih! Kakor da prej niti ni vedela, kaj se pravi poljubiti moškega; tak-

vsem se je to godilo pri oranju, tako, da so bili ob prihodu raziskovalca nekateri grobovi že razdejani, kar pa ni bilo v veliko škodo, kajti po raziskovanju se je namreč ugotovilo, da se grobovi itak niso stavili v nobenem redu; nasprotno, vsi so bili neverjetno razmetani po okolici. Takoj v začetku se je naletelo na zidovje in je raziskovalec ugotovil, da so to ostanke rimske vile; v vseh delih stavbe se je namreč naletelo na ostanke lišne oprave: hipokavst je bila najvažnejša najdba, ki je bila napeljana skoraj po celotni površini in je služil za toploto pozimi. Razen hipokavsta, ki je bil zelo poškodovan in ponekod tudi od požara uničen, se omejujejo na rdečkast tlak, s katerim je bila vsa vila tlakovana. V veliko začudenje se je našel samo del lepca ometa, ki je krasil stene vil razkošnih Rimljanov, dočim sledov o mozaikih, brez katerih tudi ta stavba ni bila, se sploh ni dalo zaslediti. Ko so se raziskovanja vršila del časa, se je kmalu odkrila celotna stavba, ševda le dolni deli, kjer so se našli skoraj isti predmeti: v prvi novoodkriti sobi so se našli sledovi hipokavsta, tlak, del ometa, črepinje in del hallstattske žare, kar priča, da je tukaj stalo preje majhno prazgodovinsko grobišče; šele nad njim je potem, ko so Rimljani osvojili naše kraje, nastala ta vila in — gotovo, zato je mnogo dokazov, cela rimska naselbina (mansio). To priča dejstvo, da se vse stene vile nadaljujejo po več sto metrov naprej in so se dozdej po vseh okoliških njivah našli predmeti iz rimske dobe. Morda je pri današnji vasi Krtak stala takšna mansio, ki se je imenovala Curta, in je segala prav do »Cirkovce«, kjer je bila ta vila. V vili sta bili odkriti še ostali dve sobi, vendar se niso našli nobeni ostanke, kot so mozaike, nagrobni spomeniki, jedilno in kuhinjsko orodje, ne vemo čemu so služile. Tudi v okolici vile same so bile izkopane razne reči iz rimske dobe. To so bile najdbe iz hallstattske in rimske dobe, ki jih je prof. Kovačič tukaj razkopaval v letih 1907—1908 in so sedaj v mariborskem muzeju. Predvsem pa nas bodo zanimala najdba, ki so se našle nad ostanke hall. in rimske dobe, o katerih hočem nekaj povedati — to je znano staroslovensko grobišče v Središču.

Kot je rimski narod premagal v letih 15 pr. Kr. Noričane in nekaj pozneje 6/9 po Kr. zadušil upor divjih Ilirrov, tako je jela slava rimske oblasti temneti po prihodu Markomanov v 2. stol. in od tedaj pa do konca starega veka je trajala za Rimljane »mučeniška doba«. Langobardi, 568, Obri, Avari in nato še Slovani, vsi ti narodi, ki niso poznali razkošja, so morali uničiti Rim. Mnogo priči je, da so Slovani pridrli v današnjo Slovenijo že leta 590, (po odhodu Langobardov se je priseljevanje pričelo) a o Slovanih samih

v tedanji dobi ne vemo prav ničesar. Zarek, ki je posijal v naše kraje za Rimljanov, se izgubi in vse se s prihodom Slovanov zavije v trdo temo — povrne se najtemnejši stari vek. Vendar pa nam to izgubo nadomestijo slovanski grobovi iz 9—14 stol. po Kr., ki segajo že v krščansko dobo Slovanov. Značilno za slovanske grobove te dobe je okrasje tzv. slepočnice. V dobo med 9. in 14. stoletjem moremo torej z gotovostjo postaviti staroslovensko grobišče v Središču, kjer je gotovo bila naselbina Slovanov, ki so se v teh krajih večkrat bojevali proti Madjarom in jih v zvezi z drugimi plemeni tudi večkrat premagali. V tem obstoji tudi velika važnost, ki jo moramo pripisovati grobišču v Središču.

Nad razvalinami rimske vile je raziskovalec takoj v začetku naletel na skletne grobove. Bili pa so vsi kakor pomietani po polju; skeleti so bili ponekod nakopičeni drug nad drugim, prvemu je manjkala glava, drugemu noga, vsi mrtveci so kazali znake razdejanja. Res je tudi, da je nekaj mrtvecev razdejal plug in brana pri oranju, ali za vse to ne bo veljalo. Na mrtvece, in to na večino, se je naletelo takoj nad vilo nad hipokavstom, ki je bil napol razbit. Ostali skeleti so se našli izven vile vse do oddaljenosti 30 m od sten vile, tam se neha pokopališče zagonetnih skeletov. Nikoli ne bomo izvedeli, na kakšen način so bili tukaj ti mrtveci zmetani. V tistih dobah

je bilo spoštovanje do mrtvecev neizmerljivo veliko. V središkem grobišču pa vidimo veliko opustošenje. Nekateri mrtveci, bili so predvsem možje, žena in otrok je bilo malo, so imeli okoli senčnic t. zv. slepočnice, ki so karakteristični pridevki slovanskim grobovom. Drugi mrličji, ki so bili revnejši, niso imeli nobenih pridevkov. Prof. F. Kovačič je našel v grobišču nad 50 okraskov, med katerimi so zastopane predvsem bronaste slepočnice, dve pa sta tudi srebrni. Razen tega so se našle nekakšne ropotuljice, ki so jih obešali otrokom okoli vratu, da so jim povzročale prijetno žvenketanje. Dalje je iz tega grobišča v mar. muzeju tudi več sklepačev za pas in drugega bronastega okrasja; orožja ni bilo, kar potrjuje, da je bila slovanska naselbina miroljubna. Vse te najdbe so za domačo arheologijo radi svoje redkosti zelo velikega pomena.

Iz dejstva, da so se mrličji našli v tako neobičajni legi, nam vstaja misel, da je bil tukaj pokol med slovanskim in madjarskim plemenom ali pa, da izhaja to grobišče iz hudih verskih bojev med pagani in kristjani v prvem tisočletju po Kr. r. Radi tega pa, ker so gotovo grobovi Slovanov, ima najdba velik pomen za spoznavanje naših krajev v staroslovanski dobi, ter bi bilo zelo zanimivo vsako bodoče raziskovanje naših arheologov na tem področju slovanske preteklosti.

Bojan Grlic.

Poljčane

Zborovanje gasilcev. Preteklo sredo je bil pri Baumanu letošnji občni zbor tukajšnjega prostovoljnega gasilnega društva. Otvoril ga je načelnik Bauman. Društvo obstoja že nad 45 let in je najstarejše v kraju. Iz poročil posameznih funkcionarjev je bilo razvidno, da prav pridno deluje. Šteje 156 podpornih, 15 rednih in 4 častne člane. Lani je imelo 6 vaj, 4 seje in dve prireditvi. Ob priliki pregleda gasilskega orodja so bili odlikovani štirje gasilci z zaslužnimi križci češko-slovanske gasilske zveze. Pri volitvah je bil za načelnika ponovno izvoljen Josip Bauman, za namestnika župan Anton Medved, za tajnika Miha Pepelnak, za blagajnika pa Adolfa Bauman, za društvenega zdravnika dr. Hronovský, za odbornike pa Kolar, Verle, Švelc in Mesarič. Na novo je bilo sprejetih 5 izvršujočih članov, članarina pa je bila določena na 10 Din na leto. Po določitvi dneva za veliko poletno prireditev je bilo uspelo zborovanje zaključeno.

Skavtizem

»Svetovidov glas«. Pogumno je stopilo pet mladih idealistov pred skavtsko javnost s »Svetovidovim glasom«, ki ga je pričela izdajati Svetovidova četa skavtov stega Maribor I. Zelo čedna je zunanja oprema, slika Baden-Powella in druge ilustracije, vsebino pa tvori šest člankov, ena pesem ter nekaj novic iz skavtskega sveta, vseh dvajset strani v duhu urednikov ter primerno mladim delavcem in mladi skavtski publiki. Pozna pa se pe-

čat ne prav idealnih razmer. »Svetovidov glas« je izšel opalografiran in v kvartformatu. V uvodnem članku obetajo enak zvezek za vsak mesec in apelirajo na pomoč s strani čitateljev. Kajti ako bodo ti list pridno kupovali in ga razmnoževali, ga bo uredništvo lahko še boljšalo. In temu stremljenju moramo nuditi svojo pomoč in se pridružiti!

Župni tabor planink. Načelstvo za planinke Dravske župe namerava organizirati v proslavo desetletnice obstoja prvega slovenskega kola planink I. župni tabor slovenskih planink pri Gamelnah pri Ljubljani. — Kakor je namera sicer lepa in kakor tudi bi bil tak tabor za zblizanje slovenskih planink resnično potreben, pa si vendar dovoljemo dvomiti v uspeh tega tabora že radi finančne plati, ne oziraje se na to, da so mnoge naših sester tudi časovno vezane, ker so v službah in dobe prekratek dopust, da bi se mogle udeležiti tabora svoje edinice in še župnega. Takim pa je tabor njihove edinice mnogo bolj potreben in tudi važen bolj od župnega!

Predavanje o Novem mestu. Tudi skavti in planinke so povabljeni na predavanje g. Jožeta Gregoriča, ki bo predaval v soboto 25. marca 1933 ob 9. uri dopoldne v kemijski učilnici realne gimnazije o Novem mestu in njegovi divni okolici, ki je primerna tudi za tabore. Obisk predavanja toplo priporočamo. Skioptične slike bodo spremljale govornikove besede!

Vođniški tečaj stega skavtov v Mariboru se vrši vsako nedeljo ob 9. uri dopoldne v drž. realni gimnaziji.

Mayer pusti na mizi dvesto dinarjev in se lepo poslovil.

Zvečer pride Rozin mož domov. Prvo, kar je vprašal, je bilo: »Ali je bil Mayer tukaj?« Roza malo v zadregi: »Bil je!«

»Ali je prinesel dvesto dinarjev?«

»Prinesel. Tukaj je denar.«

»Vendar je Mayer le poštenjak! Včeraj jutraj me je navrtal za dvesto dinarjev in mi je zastavil pošteno besedo, da jih prinese danes popoldne v moje stanovanje. Še so pošteni ljudje na svetu!«

Hudi časi.

Roda-Roda pripoveduje: »Nameraval sem včeraj obiskati nekega svojega prijatelja, ki ima trgovino v sredini mesta. Ko sem dospel do tja, je bila trgovina zaprta, na vratih pa je bil listek, na katerem je bilo napisano: »Zaradi boleznih trgovine — lastnik zaprt.«

Napredek.

»Kako napreduje vaša hčerka pri klavirski uri?« — »Ima neverjetno velik uspeh. Pred kratkim sta skupno igrala z učiteljem in sem slišala v spalnico, da je učitelj rekel: »Gospodična, vi igrate tri takte pred menoj.«

vsem življenjem, ki ga je sedaj živel, se je spomnila kako se je pred odhodom pritisnil na njeno razkuštrano glavo, na prsi in rekel, preden je izginil v temo stopnišča: »Režika, kam se bova poleti skupaj peljala?« Kako se je dobrikal njegov glas in kako je grel njegov objem! Izginil je obup, izginila utrujenost in podcenjevanje same sebe, videla je, kako se na široko razprostirajo loke, zelene kakor baržun, in gaji in lesovi. Toda to niso bile loke in gaji, to je bila vriskajoča nada, da bo nekoliko tednov bivala z njim od jutra do večera, skoraj kakor njegova žena...

Zidovska anekdota

Žid Mayer sreča na ulici svojo nekdanjo prijateljico Roza, pa jo poprosi ali bi mogel jutri k njej na črno kavo. »Ni mogoče,« odgovori Roza, »jaz sem že omožena.«

»Vem,« reče Mayer, »poznam prav dobro tvoje ga moža, stara ljubzen ne zarja vi; dam ti nad dvesto dinarjev, če te lahko jutri obiščem.«

Dvesto dinarjev je lep denar. Drugi dan ob treh sprejme Roza svojega starega prijatelja in obujala sta stare spo-

šen pravi pekel žgoče strasti jo je zgrabil šele doma! Ampak, če bi bile to le strasti, toda to je bilo vse!

Jezno je vrgla neznačni cigaretni ogorak v reko, ki se je lesketala kakor srebro ter se igrala z valovi. Kako same sebe ni imela rada! Kako je bila sama sebi zoprna s svojimi rdečkastimi lasmi in obodenimi prsti! Najhujše in najbolj neumno na svetu se je zaljubiti v učnega človeka, ki je bil doma in za državno mejo kapaciteta v znanstvenem svetu! Kakšen nesmisel je, čutiti se navezana nanj z blazno ljubeznijo. Če tudi je vedela od prvega hipa, ko mu je zletela v naročje, da mu ni enaka po izobrazbi, da ima doma razumno ženo, bivšo učiteljico, da ima dve hčerki, obe licejki, in da mu mora biti in ostati popolnoma nekaj postranskega! Z melanholičnim pogledom je spremljala nevidni ostanek cigarete, ki ga je voda že davno odnesla, in mislila si je, kdo ve, ali ne bo nekoč tale voda pod okni pogoltnila tudi nje. Ah, kolika blaznost, zaljubljenka kakor štirinajstletna in navezana na svojega Ivana ne le z občudovanjem, ampak tudi z najhujšo strastjo. Zopet je stisnila obraz v dlani, ki so dišale po orhidejah in divjih spominih na ljubezen.

Sredi velike nejevolje nad seboj in

Kulturne vesti

Andrej Gabršček: Goriški Slovenci.

Odlični goriški politični, gospodarski in kulturni delavec Andrej Gabršček nam je napisal in izdal prvi del svojih »Goriških Slovencev«, ki mu bo sledil še drugi. Prvi obsega dobo od l. 1830. do 1900 in 592 strani. S tem je pomembno obogatil naše memorialno slovstvo, dasi njegovo delo v svojem začetnem gradivu drav za prav ne spada strogo v to vrsto, pozneje jo pa znatno presega, ker je širše. Od l. 1830. do l. 1848. se namreč poslužuje samo virov ljubljanskih »Novic«, potem uporablja do l. 1870. ves slovenski, italijanski in nemški tisk, od tu dalje pa vpleta tudi svoje lastno opazovanje, delovanje in osebne spomine.

Svoje obširno zasnovano knjigo, ki bo, ko izide še drugi del — kar naj bi se zgodilo čimprej — obsegala preko 1000 strani, je razdelil na dobe, ki jih je naslovil: I. Doba do prve ustave (1848); II. Doba prve ustave (1848—1852); III. Doba absolutizma; IV. Dualizem; V. Deželni zbor goriški v prvem desetletju (1861—1871); VI. Desetletje 1871—1880; VII. Doba velikih političnih dogodkov (1880—1890); VIII. Doba dr. Anton Gregorčič—Andrej Gabršček (1889—1899) in IX. Usodni prehod v XX. stoletje. V teh razdelkih so opisana večinoma vsa vmesna leta, vsako posebej. Zabeleženi so vsi kakorkoli važni dogodki, ki so uplivali na poznejši razvoj bodisi konstruktivno, bodisi destruktivno in pogubno.

Že ta razdelitev sama nam pokaže, da je Gabrščekova knjiga temeljito zasnovana in skrbno napisana, tako da ne služi samo povprečnemu čitatelju, ki ga seznani s prošlostjo goriškega dela našega naroda, temveč tudi političnemu, gospodarskemu in kulturnemu zgodovinarju, kateremu nudi vse potrebne vire in ogromen material. Takega dela nimamo še o nobeni drugi naši slovenski pokrajini. Bilo bi zato dobro, da bi nam kdo opisal še Štajersko, saj bi bila potem paralela med goriškimi in štajerskimi Slovenci prav zanimiva. Že sedaj, zlasti iz te Gabrščekove knjige vidimo, da so si bile razmere in težkoče tu in tam v prošlosti zelo podobne. Omenimo le začetek in razvoj goriškega italijanskega intransigentnega nacionalizma (na Štajerskem nemškega), pogreške Ljubljane napram Goriški, (tu Štajerski), nastanek in borba klerikalizma: liberalizma itd. Morda bi nam tako delo napisal naš senator g. dr. Miroslav Ploj? Delo o prevratnih dneh nam pripravlja že g. general Rudolf Maister.

Važna uloga je odmerjena v Gabrščekovi knjigi vodilnim osebnostim. Tu srečujemo med drugimi: Staniča, dr. Antona Gregorčiča, Simona Gregorčiča, avtorja samega, Gorjupa in Černetca, Winklerja, grofe Coroninije, Andreja Marušiča, dr. Lavriča, kardinala Missioja, Tomkliča, dr. Tuma itd. itd. Posebno skrbno so opisane in osvetljene razne usodne dobe, kakor borba za zedinjeno Slovenijo, ločitev in pohod v borbo med Slovenci in Italijani, razdelitev v klerikalce in liberalce itd. Vmes je pa toliko podrobnosti in toliko včasih navidezno drobnih, v resnici pa vendar važnih momentov, da vstane pred nami vse življenje goriških Slovencev v zadnjih 100 letih kakor na dlan.

Z zanimanjem pričakujemo zato drugi del, ki bo še bolj razgiban, saj bo opisoval dobo največjega razmaha in časkastostnega padca v sedanje stanje. »Goriške Slovence« si mora prečitat vsak naš javni delavec, posebno pa ne bi smelo biti nobenega goriškega inteligenta, ki jih ne bi poznal. Izdal jih je avtor sam v tiskarni »Merkur« v Ljubljani, kjer se lahko naroče, ali pa v vsaki naši knjigarni. Ko bo pa delo zaključeno, bo treba spregovoriti o njem še obširneje. — r.

Dr. Avg. Reisman: Delovno pravo. Založila in tiskala Ljudska tiskarna v Mariboru, Maribor 1933, strani 190. — Dr. Avg. Reisman se je lotil hvalevredne naloge, podati Slovincem poljudno pravno razlago delovnega prava, kakor ga je ustvarila naša zakonodaja, oziraje se pa pri tem tudi na položaj v sorodnih državah. To področje je pri nas še skoraj neobdelano. Kakor pravi avtor sam v Predgovoru, je knjižica »prvi poskus poljudne razlage najvažnejših določil delovnega prava, namenjena predvsem najširšim krogom uslužbencev in je nastala iz

Sport

Jutri igra Ferencváros

NA IGRIŠČU V LJUDSKEM VRTU PROTI ISSK MARIBORU.

V soboto, na praznik 25. t. m., bo gostoval v Mariboru budimpeštanski F. C. Ferencváros, eno najboljših evropskih profesionalnih nogometnih moštev. Ferencváros je dosegel in še dosega povsod kjer igra, na domačih in tujih tleh, krasne uspehe. Našemu občinstvu bo tedaj dana jutri ugodna prilika, ki se mogoče dolgo ne bo več povrnila, da prisostvuje ekshibicijski igri, polni finese, tehnične izvežbanosti in duhovitih trikov. ISSK Maribor moramo biti hvaležni, da si je usodil povabiti v Maribor klub Fe-

rencváros in s tem prevzeti nase ogromne stroške. Zato smelo pričakujemo, da bo znalo naše sportno občinstvo in tudi vse ono, ki se sicer za nogometni sport ne zanima, kvitirati to s številnim posetom.

F. C. Ferencváros je dolžan nastopiti v Mariboru s kompletnim prvim moštvom. Tekma bo ob vsakem vremenu in se prične ob 15.30. Predtekmo ob 14. odigrata SK Mura iz Murske Sobote in rezerva ISSK Maribora.

Zimski sport in tujski promet v Mežiški dolini

Dosedanje delo, uspehi in novi načrti.

Pred leti bi nihče ne bil verjel, da se bo Mežiška dolina, ta edini ohranjeni kos Koroške, razvila v tako kratkem času v upoštevano in priljubljeno smučarsko torišče. Kdor pa pozna razmere, se temu ne čudi; kajti malokateri od najbolj obiskovanih zimskosportnih krajev ima toliko pogojev za uspešen razvoj zimskega sporta, kakor prav Mežiška dolina s svojimi krasnimi tereni, na katerih se tako lahko znajde začetnik kakor tekmovalec. Komodrež lahko ostane v dolini ali na nižje ležečih pobočjih, dočim »nenasitneži« lahko ukrotijo svoje zagone s prečkanjem Uršlje gore ali na strminah Pece, ki se koplje v zimskem solncu visoko nad dolinsko meglo.

Štirje so oficijelni regulatorji in propagatorji tujkega prometa in zimskega sporta v Mežiški dolini in sicer: rajstarejši je Zimskosportni odsek Slovenskega plan. društva v Mežici, dalje Smučarski klub Guštanj-Kotlje, Zimskosportni odsek Sokola Žerjav ter lansko jesen zopet k življenju zburjeni Zimskosportni odsek Slov. plan. društva Prevalje.

Slovensko planinsko društvo Mežica si je postavilo trajen spomenik s postavitvijo Uletove kočice na Peci. Šele sedaj, ko kočica stoji, vemo smučarji, kaj pomeni: brez nje bi bil pozimi dostop na Peco neprimerno otežkočen ali pa — za mnoge — sploh nemogoč. Kajti malo je smučarjev, ki bi dosegli Kordeževo glavo, Knips ali celo Bistriško glavo v enem dnevu ter se še istega dne vrnili, ne da bi jim bilo treba iskati prenočišča v Uletovi koči.

Pri tej priliki ne smemo prezreti stvari, ki bo vsekakor zelo povečala zimskosportni promet na Peci, to je postavitev avstrijske smučarske kočice pri Knipsu (na avstrijskem delu Pece). Smučarji, ki se vzpenjo iz Uletove kočice na Kordeževo glavo ter jadrajo dalje proti Knipsu

in Bistriške glavi in nato krenejo iz Knipsa na Bistrico in v Pliberk, občutno pogrešajo primerne zavetišča na tem delu Pece. To so ugotovili tudi avstrijski smučarji, med katerimi se je znašel mladi idealist brez primere inž. Oto Drugovč iz Pliberka. Ta je zbral pri zasebnikih toliko denarnih sredstev, da je lansko spomlad nastanil v »Sieben-Hütten« (koča kako uro pod Knipsom na avstrijski strani) nekaj pomagacev, s katerimi je začel pripravljati vse potrebno za dostop in zgraditev kočice.

In res je doslej že izsekana krasna smučarska pot, ki je na zelo spreten in viden način (na beli oljnati podlagi dve rdeči vzporednici) markirana od Knipsa skozi v dolino ter bo izpopolnjena še do kolodvora v Pliberku. Po tej poti bo spreten smučar lahko zdrčal z vrha Pece na peron v Pliberk v 45 min. Po tej poti so zvezle mule ves potrebni material, ki leži sedaj samo še nekaj stometrov pod mestom, kjer bo stala kočica. Takoj spomladi se začne gradnja in bo — kakor trdi g. inž. Drugovč — kočica jeseni izročena svojemu namenu.

Ta kočica bo podvojila dosedanja promet na Peci ter obenem s tem tudi promet v Uletovi koči. Kajti vsak Avstrijec, ki bo prišel do avstrijske kočice, bo gotovo obiskal tudi Uletovo kočico, dočim bo za naše turiste avstrijska kočica bolj prehodnega značaja, tako da z naše strani obisk na Uletovi koči zaradi nove avstrijske kočice ne bo trpel. Mi mirno lahko dopustimo regulacijo turistovskega prometa iz Uletove kočice preko Kordeževe glave na avstrijsko kočico in v Pliberk: za nas namreč ne more biti neupoštevano dejstvo, da so tik pod Peco (med Pliberkom in vznožjem Pece) posejane same pristno slovenske vasice.

Stojimo torej pred ogromnim razvojem smučarstva na Peci, ki bo prišla do izraza zlasti za časa pomladanskega solnca, ko je Peca nepopisno očarljiva.

Vnet propagator črnjanskih predelov Pece je postal Zimskosportni odsek Sokola Žerjav, ki ima enako, kakor SPD

ko, a teoretično in praktično jasno ter uporabljivo za izvedbo v njem obrazloženih načrtov, ki se vedno bolj bližajo realizaciji. Njegovi načrti so vzbudili pozornost že po vsej Evropi in jih skušajo nekateri že kopirati v svojem imenu, kar bo avtor preprečil z zakonitimimi sredstvi. O delu bomo poročali še obširneje.

Matija Šipuš: Poštanske štedionice. Inšpektor poštne uprave prometnega ministrstva Matija Šipuš je izdal te dni prvo knjigo o naši »Poštni hranilnici«, in sicer v zbirki »Poštna telegrafika, telefonska in radijska biblioteka«, ki jo urejuje inženjer Dušan Milosavljevič, poštni ravnatelj v Zagrebu. Knjiga, ki obsega 144 strani, je zelo okusno opremljena ter vsebuje zanimiva poučna poglavja o napredku, pomenu in poslovanju Poštne hranilnice. Knjiga bo dobro služila ne samo poštним in poštno hranilničnim nastavljenecem, ampak vsakemu posamezniku in vsem gospodarskim ustanovam, ki so danes v poslovni zvezi s Pošno hranilnico. Naroča se pri uredništvu »Poštne telegrafike, telefonske in radijske biblioteka« v Zagrebu, Jurčišćeva ulica 13, za ceno 45 Din, ki pa se lahko plača v obrokih.

Radivoj Rehar: Vipavske povesti. V izdaji Tiskovne založbe bo izšla v kratkem nova Reharjeva knjiga »Vipavske povesti«, obsegajoča tri povesti iz preteklosti in sodobnosti prebivalstva Vipavske doline. Na knjigo opozarjamo že vnaprej. Naročniki, ki se javijo že sedaj, dobe popust.

Mežica, še veliko možnosti za uspešno udejstvovanje v zimskem sportu.

Oživiljen in z novimi močmi izpopolnjen je tudi Zimskosportni odsek SPD v Prevaljah, ki je obstojal že pred leti, a se je predlansko jesen razšel. Potreba časa pa je delo zopet združila in ga poživila z novimi močmi. Začelo se je pri temelju: zbuditi potrebno zanimanje. V ta namen je bil pred nedavnim ob krasnih vremenskih razmerah smučarski tečaj, za katerega se je posebno prizadeval gosp. upravitelj Avšič ter ga je vodil Mariborčan g. Prinčič.

Smučarski klub Guštanj-Kotlje se je razvil v najkrajšem času med odlične klube na teritoriju MZSP, tako v kvalitativnem kakor tudi v kvantitativnem oziru. Njegov položaj je zavidiljiv za marsikateri mestni ali drugi klub; razpolaga z bližino najlepših in najraznovrstnejših terenov, preko katerih more speljati edinstvene tekmovalne proge. Klubovo delo pa je bilo kronano s postavitvijo nove kočice na Pokrovovem travniku, ki je zrasla iz pravega planinskega in smučarskega idealizma. Kdor pozna ljudi okoli smučarskega kluba, je prepričan, da se bo iz te smučarske kočice v doglednem času razvil ponosen planinski smučarski dom.

Najvažnejše torišče zimskega sporta v Mežiški dolini pa je postal brez dvoma Rinski vrelc, ki se je v rekordnem času razvil v najbolj obiskani zimski kraj na teritoriju MZSP-e. Vse to se je moglo zgoditi samo sprico kolosalnih terenov ter sprico res prvorazredne ter cene oskrbe v pensionu, ki nudi posetnikom udobnost kakor kak mestni hotel.

Vidimo torej, da je Mežiška dolina dana možnost, da se razvije v upoštevano in obiskano tujkoprometno središče, ako bodo navedeni čimtelji tudi v bodoče posvečali razvoju tujkega prometa ono pozornost, kakor doslej.

Pri tej priliki pa moramo opozoriti na nekaj: Uspešen nadaljnji razvoj zimskega sporta in tujkega prometa je možen samo ob sodelovanju vseh v postevprilajajočih faktorjev. V tujkoprometnem in zimskosportnem oziru tvori vsa Mežiška dolina kompleks zase, ki ima svoje posebne interese, pri katerih je udeležen od drugih krajev samo še Slovenjgradec. Nujno potrebno bi bilo, da se zberejo vodilni ljudje iz Črne, Žerjave, Mežice, Prevalj, Guštanj, Kotelj, Rinskega vrelca ter Slovenjgradca v skupno organizacijo (tujkoprometna zveza ali medklubska zbornica), ki bi imela nalogo reševati zadeve, ki se tičejo celog okraja, pred vsem pa bi imela ta združba propagandni namen. Ako bi hotela uspešno delovati, bi imela ogromno hvaležnega dela; poleg propagande bi naj v prvi vrsti preskrbela velpotrebne zimске markacije: n. pr. iz Kotelj preko Zabrčnika na sedlo pod Uršljo in tam priključitev k že markirani planinski poti Slovenjgradec—Sele—Uršlja gora, dalje iz Kotelj mimo Rinskega vrelca in Rožanka k novi smučarski koči ter naprej proti Godcu, čez sedlo nad Godcem in preko sijajnih planot na Mežico; dalje iz Prevalj na Leše (najprej nad Mežo in pred Poljano na levo navzgor) in iz Leš v Mežico; iz Holmece preko Hamuna na Riško goro in priključitev k poti Mežica—Uletova kočica; odvoz od Uletove kočice v Črno (ena pot nad Miheva, druga zahodno od Uletove kočice). To bi bila začetna dela, ki so možna seveda samo ob sodelovanju vseh sportnikov in planincev iz vse doline in Slovenjgradca. Ta organizacija pa bi imela tudi poleti ogromno posla, ako hoče n. pr. oskrbeti glavnejše kraje s toliko pogrešanimi kopališči, če tudi samo provizoričnimi in priprostimi, ter z drugimi sportnimi in tujkoprometnimi napravami.

Čim prej bo načrt o organizaciji te združbe realiziran, tem prej bo rodilo nadaljno delo za tujski promet dvojne uspehe. Sedaj v dobi občnih zborov je morda najugodnejši čas, da se o tem temeljito razpravlja in ukrenejo prvi potrebni koraki.

Atletik SK (Celje): SK Rapid. V nedeljo 26. t. m. gostuje po dolgem času zopet v našem mestu Atletik SK iz Celja ter bo odigral proti domačemu SK Rapidu prijateljsko tekmo. Tekma bo ob vsakem vremenu, in sicer na igrišču SK Rapida. V predtekmi se srečata rezervi SK Zelozurčarja in SK Rapida.

Vulkanske katastrofe na solncu

BISTVO »SOLNČNIH PEG« IN OHLAJEVANJA VIRA NAŠE SVETLOBE IN TOPLOTE.

Na našem solncu se dogajajo strahovite katastrofe. Žekna teh ognjenikov so tako široka, da bi v njih imelo prostora štirideset naših zemelj. Iz žrel se dvigajo celi stebri plinov, ki so visoki po več sto kilometrov.

Že pred tisoč leti si je navaden človek izkušal po svoje razlagati bistvo nebesnih teles. Te razlage so bile kajpak silno naivne, ali vendar originalne. Naziranje, da je zemlja ravna ploskva, pokrita z velikansko kupolo modre barve, se je ohranila vse do zadnjih stoletij. Nad to modro kupolo, tako so ljudje mislili, je raj, ki se koplje v morju bleščeče svetlobe. Ta svetloba seže tudi do nas, kadar Bog ukaže svojim angelom, da odpro glavno oči, rtino na nebesni kupoli. Ponoči pa angeli zapro glavno odprtino in odpro brez števila manjših, tako da ponoči nimamo solnca, ampak samo zvezde.

Od tega naziranja pa do današnjega je velikanska razdalja. Božanski izvor nebesnih teles, zlasti solnca, vira svetlobe in toplote, je že davno zavrnjen, izpodrinilo ga je novo in moderno naziranje o postanku in razvoju življenja in smrti materije v vesolstvu.

Dandanes ne dvomi nihče več, da je solnce kepa žareče gmote, sestavljene iz različnih prvin. Vse te prvine so v žarečem stanju, tekočem ali pa plinastem. Višina temperature še ni definitivno dognana. Medtem ko nekateri trdijo, da nima več ko 12.500 stopinj, mislijo zopet drugi, da presega 50.000 stopinj. Naj bo že tako ali tako, že prva številka je za temperaturo strašno velika.

Ali kakor vsa druga tepla telesa, se tudi solnce polagoma ohlaja. Med tem ohlajevanjem se prikazujejo takolimenovane pege, ki se periodično pojavljajo. Te pege po malem rastejo in se večajo tako, da lahko dosežejo velikanske dimenzije. Nemec Schwabe je opazoval pege l. 1850. in dognal, da jim utegne biti premer do 211.400 km, a že štiri leta po-

zneje se je zvišala itak že fantastična številka na 460.000 km, kar bi se z drugo besedo reklo, da bi na tej pegi čisto lahko stalo štirideset tako velikih obel, kakršna je naša zemlja.

Pege na solncu so prav za prav vulkanska žrela, iz katerih bruha strašna solnčna lava, obstoječa v glavnem iz žarečih plinov. Te erupcije na solncu, ki imajo kakršenkoli katastrofalen obseg, se zlasti lepo vidijo ob popolnem solnčnem mrku.

Davno že je dognano, da imajo solnčne pege silno velik vpliv na toplotne, atmosferske in meteorološke prilike na zemlji in da ta vpliv v večini primerov ni blagodejen.

S pozornim opazovanjem peg so učenjaki dognali, da se tudi solnce prav tako kakor naša zemlja vrti okoli svoje osi. Ugotovili so tudi, da si solnčni polobli nista med seboj enaki, zaradi česar tudi čas, v katerem se solnce zavrti okoli svoje osi, ni stanovit. Dognali so pa tudi dejstvo, da se solnce zaradi ohlajevanja krči. Ampak to krčenje je malenkostno, premer solnca se zmanjša vsa ko leto za 150 metrov. Če pomislimo, da znaša solnčni premer 1.391.000 km, vidimo, da se krči vsako leto komaj za desetmilijonski del svoje dolžine.

Armada brezposelnih v Češkoslovaški.

Ob koncu februarja je brezposelnost v Češkoslovaški dosegla višino, kakršna še ni bila nikoli zabeležena. Zabeleženih so imeli čez milijon brezposelnih. Nov prirastek pa je pripisovati v prvi vrsti sezonskim vplivom. Od konca januarja letošnjega leta je število brezposelnih naraslo za 45.559, medtem ko je v istem razdobju lanskega leta znašal prirastek celo še nekaj več. V registru brezposelnih imajo zabeleženih 918.334. V tisoče pa gredo brezposelni, ki jih imajo v evidenci, tako da znaša število brezposelnih gotovo milijon.

Oporoka na metuljevem krilu

Sodišče v Chicagu je te dni ponovno razpravljalo o zanimivem procesu radi neke dedščine. Obravnava je bila polna romantike in bi človek na prvi pogled mislil, da je to odlomek iz kakšnega pustolovnega romana. Sodniki so si belili glave, iskali in študirali so paragrafe in so bili v veliki zadregi radi razsodbe.

Veletrgovec Simons, ki si je po srečnih spekulacijah nakopičil precejšnje premoženje, je kmalu po svetovni vojni propadel. Vendar pa mu je uspelo, da si je zopet toliko opomogel, in si kupil vilo v predmestju razkošnega Chicaga, kjer je živel precej skromno. Iz dolgega časa je pričel zbirati metulje in si v kratkem času ustvaril krasno zbirko. Stari Simons je preuredil v svoji vili tri velike sobe in jih opremil s steklenimi omarami, kjer je razvrstil vse vrste metuljev iz vseh tropičnih, evropskih in severoameriških krajev. Zbirka je stala Simonsa ogromnega denarja. Bil je tudi v neprestanih stikih z drugimi znanimi zbiratelji ter zelo ponosen na svojo zbirko, ki so jo krasili redki primeri iz carstva lahkokrilnih metuljev.

Na stara leta se je Simons brigal ednole za svoje metulje. Vse drugo mu ni bilo mar. Obiskov ni sprejemal. K njemu so prihajali zelo poredko le trije njegovi nečaki, ki pa jih starec ni imel preveč rad. Bil je namreč uverjen, da čakajo le na njegovo smrt — na dedščino.

V začetku lanskega leta je starega Simonsa pobrala smrt. Nenadoma in nepričakovano je potrkala na njegova vrata, čeprav nikdar v življenju ni bil bolan in ni klical zdravnika. Umrli je zadet od kapi. V oporoki je dragoceno zbirko metuljev zapustil svojemu prijatelju, ki je bil tudi strasten zbiratelj. Vzel je iz zbirke pred smrtjo le tri krasne metulje ter zapustil svojim trem nečakom vsakemu enega.

Nečaki pa so bili zelo nezadovoljni z oporoko svojega pokojnega strica. Računali so na denar in je bil ves njihov trud, da bi našli kje kako hranilno knjižico,

ali morebiti celo gotovino, zamen. Najstarejši je bil tako srdit, da ni maral sprejeti dedščine — dragocenega metulja.

Kmalu po stričevi smrti pa je najmlajši nečak Jone, ko je ogledoval metulja, ki mu ga je bil zapustil stric, opazil na njegovem krilu zelo majhne črte. Z pomočjo povečevalnega stekla je prečital v svoje veliko presenečenje oporoko, ki jo je bil napisal pokojni stric Simons na metuljevo krilo. Ugotovil je, da je naložil stric Simons denar v neki banki in da ga je mogoče dvigniti s pomočjo gesla.

Nekaj dni nato se je nečak Jone oglašil v banki in dvignil precejšnjo vsoto denarja, ki ga je bil prihranil stric. Ko pa stih za to zvedela ostala nečaka, sta vložila tožbo proti Joneju radi dedščine. Kakšen bo konec, se še ne ve, ker je bila zadnja razprava ponovno preložena.

Velikanska poročna gostija.

V Muhačevu v Podkarpatski Rusiji se bosta te dni poročila neki mladenič iz Poljske in hčerka muhačevskega rabina — čudodelca Spiridiona. Na svatbo je že prispelo nad 10.000 povabljenih gostov, navzoč bo pa tudi oficijelni zastopnik češkoslovaške vlade. Poroka se je nekoliko zavlekla, ker delajo ženinu velike stiski poljske oblasti pri prestopu meje. Svatba bo trajala tri dni. Ob tej priliki bo pogoščenih 4000 revežev, ki so se zbrali prvi in se ne premaknejo ne podnevi ne ponoči z dvorišča in okolice rabinove hiše ter sinagoge, ker se vsak boji izgubiti dobro mesto.

Vedno razprodano gledališče.

V londonskem predmestju Fulham je bilo nedavno odprto neko novo gledališče, ki daje prvovrstne predstave ob silno nizkih vstopninah. Najcenejši prostor stane 1 in pol penca, najdražji pa 1 šling. Gledališče je razprodano vsak večer. V to gledališče zahaja tudi najodličnejše londonsko občinstvo, ker je repertoar zelo dober in izbran. Tako je postalo to gledališče nekako vodilno gledališče v Londonu.

Rudyard Kipling:

Milijonar in njegov sin

(Iz angleščine prevedel Josip Poljanec.)

»Vendarle je silno dobro,« je dejal Dolgi Jack, »če ima človek priprošnika. Jaz sem Manuelovih misli. Pred kakimi desetimi leti sem bil mornar na neki trgovski ladiji. Bili smo na višini rta Minot's Ledge-a ob severovzhodniku, megla pa bolj gosta kot ovsen močnik. Stari je bil pijan, brada mu je kinkala po krmilnem klincu, pa pravim sam pri sebi: Ako kdaj zopet zasadiš ladijin pikeli v pristaniški pomol, pokažem svetnikom, iz kakšne ladje so me rešili.« No, tukaj sem, kakor vsi lahko vidite in model tiste umazane stare kište, ki sem ga delal mesec dni, sem podaril duhovniku in ta ga je obesil prav spredaj pri oltarju. Večji pomen ima, če podari človek tak model, ker je umetno delo, ki si ga sam naredil, kakor svečo. Sveče lahko kupiš v prodajalni, model pa kaže dobrim svetnikom, da si se sam potrudil in si hvaležen.«

»Ali v resnici tako misliš, Irec?« je vprašal Tom Platt in se okrenil na komolcu.

»Mar bi potem tako storil, če bi ne, Ohio?«

»Veš, Enoch Fuller je tudi naredil model stare Ohio, ki ga imajo sedaj v Salemu v muzeju. Imeniten model, mislim pa, da ga Enoch ni naredil zastonj; in jaz mislim — —«

V tem je bila klica dolgih razgovorov one vrste, kakor jih ribiči ljubijo, kjer se pogovor vrši v kričečem krogu in na koncu nihče ne dokaže ničesar, ako ne bi Dan veselo zaigral:

»Poskočila je makrela s progastim hrbtnom.

Šnemimo glavno jadro in potegnimo za vrvi,

Kajti vetrovno je vreme — —«

Pri teh besedah se je pridružil Dolgi Jack, pojoč:

in ohlipno je vreme;

Kedar veter potegne skliče vse mornarje!

Dan pa je nadaljeval oprezno se ozirajoč proti Tomu Plattu in držal harmo-

niko nizko v ležišču:

»Poskočila je polenovka s svojo debelo glavo,

Odšla k verigam, da potegne za svinec, Kajti vetrovno je vreme — —«

Videti je bilo, kakor da Tom Platt nekaj išče. Dan se je sklonil še nižje, pel pa je glasneje:

»Poskočila je kambala, ki plava do dna. Debeloglav! Debeloglav! Glej, kje vodo pomeriš!«

Veliki gumasti Tom Plattov škorenj je zavihral po zraku in zadel Dana, ki je tisti hip vzdignil roko. Med njima je bil boj, odkar je Dan zaznal, da je že samo zvižganje tega napeva razsrdilo mornarja, ko je meril s svincem globino vode.

»Sem si mislil, da te bom zadel,« je dejal Dan, točno vrnivši dar. »Če timoja godba ni všeč, vzemi svoje gosli v roke. Jaz ne bom ves dan ležal tukaj pa poslušal kako se vidva z Dolгим Jackom prerekata o svečah. Gosli v roke, Tom Platt, sicer naučim še Harveyja tukaj tisto pesem!«

Tom Platt se je sklonil v skrinjo in vzel stare bele gosli. Manuelu so se zaiskrile oči in je privlekel od nekod izza podboja neko majhno, kitari podobno reč z žičnatimi strunami, ki ji je rekel makrela.

»To je pa koncert,« se je oglašil Dolgi Jack in obraz mu je vžarel od veselja v dimu. »Pravi bostonski koncert.«

Prša se je vsula noter, ko se je odprla lina in je Disko v rmenem povojčenem plašču zlezal v prostor.

»Baš o pravem času, Disko. Kako pa je zunaj?«

»Tako, tako!« in se je majal ob pogajanju in dvigavanju ladije k skrinjam.

»Pojemo, da si poplaknemo zajtrk. Ti boš tudi eno zapel, Disko,« je dejal Dolgi Jack.

»Mislim, da ne znam več kot eno, dve stari pesmi, ki pa ste jih itak že slišali.«

Njegova opravičevanja je prekinil Tom Platt, ki se je oglašil z prav bolestim napevom, podobnim ječanju vetrov

in škripanju jambor. Disko je uprl oči v grede nad seboj in zapel starodavno, starodavno pesem, Tom Platt pa si je na vso moč prizadeval, da bi spravil besede in napev nekoliko v sklad:

»Ladjo brzo poznam, ladjo brzo, slovito, dreadnought ji ime, doma iz New Yorka, lastovka, blisek ni nič proti njej, dreadnought jih lahko vse prekosi.

Dreadnought stoji tam v reki Mersey, čaka, da vlačilec jo pelje na morje; zunaj na morju pa boste spoznali, da (zbor)

ladja iz Liverpoola je — Bog ji dai srečno pot!

Dreadnought zdaj vozi po morjih kjer voda je plitva, dro pa sam pesek. Vse ribe se glase, ki plavajo tod: (Zbor)

Ladja iz Liverpoola je — Bog ji dai srečno pot!

Pesem je bila še dolga in Disko je spremljal ladjo vso pot čez Atlantsko morje od Liverpoola do New Yorka tako vestno, kakor da bi bil na njenem krovu, in poleg nje je hreščala harmonika in gosli so škripale. Za njim se je oglašil Tom Platt s pesmijo, ki se je pričnela nekako takole: »Čvrst in žilav je Mc. Ginn, ki rad bi vodil ladjo.« Nato so pozvali Harveyja, ki se je čutil jako počaščerega, da prispeva k zabavi; vendar se ni spominjal drugega kakor nekoliko drobcev od pesmi: »Vožnja kapitana Iresona,« ki jo je bil slišal v neki šoli v pogorju Adirondack. Zdelo se mu je, da bi utegnula biti primerna času in kraju; toda komaj je omenil naslov pesmi, je Disko butnil z nogo ob tla in zavpil: »Nobene besede več, pobič! Krivja je ta sodba — ena najhujše vrste, ker žali uho.«

»Posvariti bi te bil moral,« je dejal Dan. »Ta pesem vedno vzburi tateja.«

»Kaj je tako napačnega v njej?« je dejal Harvey presenečen in malo ozlovoljen.

»Vse, kar pesem pravi,« je odvrnil Disko. »Do jedra napačna vsa od začetka do konca, krivda pa je tega pesnika. Nobenega posebnega vzroka nimam potegovati se zanj, ampak krivda res ni bila pri kapitanu. Moj oče mi je dostikrat povedal vso zgodbo, in cela stvar je bila takole.«

»Danes stotikrat povedana,« se je vme-

šal Dolgi Jack pridružen.

»Ben Ireson je bil kapitan ladje Betty, mlad človek, ki se je vračal z lovišč — to je bilo pred vojsko 1812; toda pravica je in ostane pravica vsak čas. Nameril je na ladjo Active iz Portlanda in Libbons iz istega mesta je bil njen kapitan. Našel jo je na višini Rta Cod z luknjo v ladji. Divjal je silen vihar. No, Ireson je rekel, da nima smisla da bi tvegali čoln v tem morju; mornarji tudi niso hoteli; nato jim je predlagal, da ostanejo v bližini ladje Active, dokler se morje nekoliko ne umiri. Oni pa tudi o tem niso hoteli nič slišati, da bi se potikali krogi tistega predgorja ob takem vremenu, naj ladja pušča ali ne pušča. Pa so razvili jadra in odrinili, to se ve, da z Iresonom vred. Ljudje iz Marbleheada so bili silno ogorčeni, ker se ni podal v nevarnost in ker je drugi dan, ko se je bilo morje umirilo (o tem jim nikdar ni zmanjkalo besedi), neka ladja iz Trura vzela nekoliko mornarjev iz Activa na krov. Ti so se vrnili v Marblehead in pripovedovali vso zgodbo po svoje, češ, kako je Ireson sramotil domače mesto in tako dalje in tako naprej. In ker so Iresonovi mornarji spoznali, da je ljudstvo zoper nje, so se prestrašili, pa so se obrnili zoper Iresona in se zaklinjali, da je on odgovoren za vse. Niso bile ženske, ki so ga tako črnile in pestile — marbleheadske ženske niso take — ampak nekaj možakov in fantov, ki so ga vozili v starem čolnu po mestu, dokler ni izpadlo dno in jim je Ireson zagrozil, da jim bo nekoč še žal za to. No, pozneje je prišla resnica na dan in to, kakor po navadi, prepozno, da bi kaj pomagalo pošteniaku. Res, prišel je tudi ta pesnik Whittier, pa je pobral lažno zgodbo pri nepravem koncu in še enkrat pomazal Iresona, potem ko je le ta že na drugem svetu. To je edino krat, da se je Whittier pošteno zmotil in ni bilo lepo. Jaz sem pošteno našeškal Dana, ko je prinesel to pesem iz šole. Tiseveda vsega tega ne veš, ampak s tem sem povedal resnico, da jo boš pomnil odslej za vedno. Ben Ireson ni bil take vrste človek, kakor ga kaže Whittier; moj oče ga je bil dobro poznal pred tisto stvarjo in pozneje; zato se varni premisljene sodbe, pobič. Naprej! Naslednji!

Lordi na apaschem plesu.

V Londonu je bilo tudi letos, kakor običajno, kljub krizi ogromno število plesov in zabav ter družabnih prireditev. Razlika je bila edino ta, da so bili letos dobički skoraj vseh prireditev namenjeni v dobrodelne namene. V glavnem pa je bilo to le opravičilo za norenje in zapravljanje denarja. Materialni uspeh prireditev je bil izredno velik. Po poročilih londonskih listov je dosegel najboljši uspeh »apaški ples«, ki ga je priredila visoka angleška aristokracija. Lordi in vojvode so bili maskirani kakor banditi, dame pa kot apaske dekleta. Največjo

senzacijo je vzbujal neki mladi lord, ki je nastopal kot žepar in se mu je posrečilo pokrasti celo kolekcijo žepnih ur in cigaretnih doz, to pa tako spretno, da okradenci tatvin sploh niso čutili in opazili. Na njihovo največje začudenje so jim bili pokradeni predmeti ob koncu zabave ob splošnem smehu svečano zopet vrnjeni.

Nemški prestolonaslednik ne more v London.

Bivši nemški prestolonaslednik je nameraval prebiti nekaj tednov kot zasebnik v Londonu. To bi bil prvi obisk nemškega princa po vojni v Londonu. Te ponuja ugodna priložnost s strani nekega dunajskega založnika, ki mu ponuja za objavo tega skandala 30.000 šilingov.

nik obvestilo iz angleškega zunanega ministrstva, da obisk nemškega prestolonaslednika v Londonu nikakor ne bi bil zaželen.

Izsiljevalec in škof.

Ob koncu preteklega meseca je prejel škof v St. Pöltnu Memelauer anonimno pismo, s katerim se škof obvešča, da je pisec pisma zelo dobro poučen o nekem skandalu, ki ga je škof izzval pred 20 leti. Pisu se po njegovem zatrdilu baje škega princa po vojni v Londonu. Te ponuja ugodna priložnost s strani nekega dunajskega založnika, ki mu ponuja za objavo tega skandala 30.000 šilingov.

Pripravljen pa je molčati, če mu škof izplača 10.000 šilingov. Škof je izročil pismo policiji, ki je ugotovila pisca v osebi reduciranega železniškega uradnika Mišcheka in ga aretirala.

Kitajski časnikar potuje peš okrog sveta.

Že pred dvema letoma se je odpravil na pot okrog sveta kitajski rovinar dr. Vej. Dopisnik je velikih kitajskih dnevnikov in je doslej prepotoval Indijo, Siam, Perzijo, Palestino, Egipt, Turško in nekatere evropske države. Novinar dr. Vej namerava izdati o svojem zanimivem potovanju posebno knjigo.

„MOŠKI TEDEN“

Modne hlače

Knihebockerce

Športne obleke

Kamgarn obleke

Hubertus plašči

Trenchcoat plašči

Rosegger jopiči

Letni jopiči

Motor jopiči

Športne, modne, delavske srajce, ovratnike, kravate, spodnje hlače, podveze, nogavice stalno v veliki izbiri na zalogi

ANTON MACUN, MANUFAKTURNA IN KONFEKCIJSKA TRGOVINA MARIBOR

Mali oglasi

Razno

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloška pohištva združenih mizarjev. Vetrinjska ul. 22. nasproti tvrde V. Weixl.

GOSTILNA »DRAVOGRAD« Maribor. Smetanova ul. 54. toči prvovrstna vina in pivo, (steklena veranda), topla in mrzla jedila, bilard na razpolago. Za obilen obisk prosijo gostilničarka J. M. Nekrep. 731

VRTNARSTVO IV. JEMEC.

Prešernova ulica.

nudi: vrtnice nizke, visoke, plezalke, Prunus triloba, magnolije, Hibiscus, glicinije, Vitis, Veitschi, cepljene zgodnje breskve in marelice, dalije, kane, orjaške jagode, tulipane, Anemone Pfloks, Canbrecija. Dobi se roženko, najboljše gnojilo za ločnice, kompostno zemljo za presejevanje cvetlic, zelenjadne sadike itd. 1008

PERILO ZA PRANJE vzajem na dom. Grajska ul. št. 2, Kumwald. 1023

MOŠKI TEDEN

od 25. do 31. marca 1933

ANTON MACUN, MARIBOR

JOS. TICHY IN DRUG. Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor. Slovenska ul. 16. tel. 27-56. proizvajajo elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčni ceni. 519

POHIŠTVO!

Spalnice Din 2500.—
Kuhinjske opr. Din 1000.—
Otomani (divani) Din 390.—
Afrikmadrace Din 210.—
Zični vložki Din 90.—
NOVAK — Koroška 8 — Vetrinjska 7. 979

SVARILO!

Podpisana ne jamčim za dolgovce, ki jih dela Bergles Anton iz Studencev. Imenovani tudi nima pravice prodajati ali zastavljati vozove in druge predmete, ker je to moja last. — Ana FAKTOR. Studenci. 1003

ALI VAM JE ŽE ZNANO, milostiva, da moderniziram klobuke ceneno in okusno? Pridite in prepričajte se! — Modni salon A. Hobacher — Aleksandrova c. 11. 827

MARTIN SAFRAN, sobo-, črkoslikar, pleskar in ličar. Maribor, Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 884

NAMIZNA JABOLKA prodam, tudi posamezne zabojke od 30 kg naprej, cena Din 2,50 in Din 3.— kilogram. Meljska cesta 12. 1015

BERNHARDINEC bel in tigrast, se je zatekel ali je bil ukraden. Prosim za obvestilo proti nagradi. Krčevina, Ribniško selo 14. 1016

VEČ ZASTOPNIKOV za mariborsko okolico sprejem. Potrebna mala kavelja ali hranilna knjižica. Naslov v upravi lista. 1019

Sobo odda

DVEMA GOSPODOMA oddam sobo s posebnim vhom, event. tudi hrano. Splavarska ul. 6. 968

OPREMLJENO SOBICO s posebnim vhom oddam. Magdalenska ulica 42. 984

OPREMLJENO SOBO oddam s 1. aprilom enemu ali dvema gospodoma ali gospodičnima. Prosti vhod, električna razsvetljava. Aleksandrova cesta 55, I. levo. 991

ODDAM s 1. aprilom lepo solnčno sobo z dvema posteljami; električna luč in strogo separ. vhod. — Naslov v upravi. 1007

VELIKO SOBO s številnim oddam. — Nasipna ul. 58, ob Tržaški cesti. 1007

OPREMLJENO SOBO oddam. Koroška cesta 49, krojaški atelje. 1014

MOŠKI TEDEN

od 25. do 31. marca 1933

ANTON MACUN, MARIBOR

OPREMLJENO SOBICO s posebnim vhom in električno lučjo oddam. Melje. Trdinova ulica 2. 1009

Prodam

PRODAM ENODRUŽINSKO HIŠO z vrtom. Pobrežje, Čopova ulica 21. 975

IZVRSTNO VINO liter 3.—, 4.— in 5.— Din od 10 litrov naprej. Zrinjskega trg 6. 987

ČISTOKRVNEGA, BELEGA PSIČKA

(Spitz) oddam takoj zastoni ljubitelju živali. Koroščevo ul. št. 6, II., vrata 8. 1004

MOTORNO KOLO,

težko, sposobno za prikolico, na prodaj zaradi boleznit tudi proti vložni knjižici. — Ogledati: Wildenrainerjeva 8. vrata 2. 1001

30 STAVBENIH PARCEL na prodaj. Kvadratni meter Din 3.—. Vprašati pri Topla-ku, Studenci, Pekerska cesta. pri Mariboru. 1015

NOVA HIŠA Z VRTOM na prodaj. Potrebno 15.000.— Din. Studenci, Gosposvetska 12, pri Mariboru. 1021

ENODRUŽINSKO HIŠO z električno napeljavo, malim vrtom, takoj prodam. Pobrežje, Ob gozdu 21 pri Mariboru. 1025

DOBER GLASOVIR ceneno na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 1006

SOKOL NA TEZNU prodaja pribl. 50 prama hrastovih ograjnih stebrov, 2,60 metra dolgih. Vprašati v šoli na Teznu. 1031

SENO,

prvovrstno, sladko, v balah, kupite najceneje v lesni trg. Albin Celn. Maribor, Betnavska cesta 4. 994

Službo dobi

SLIKARJA in plesarskega učenca takoj sprejme slikarski mojster Alb. Renner, Krčevina, Maribor, Praprotnikova ulica 27. 982

KUHARICO z večletno samostojno prakso sprejem v dobro vpeljano restavracijo. Naslov v upravi »Večernika«. 993

SLUŽKINJO, pošteno in pridno, uporabno za vsa hišna dela, išče mala rodbina. Nastopi lahko 1. ali 15. aprila. Naslov pove uprava. 1000

Stanovanje

MIRNA DRUŽINA državnega uslužbenca išče primerno stanovanje za 1. april. Ponudbe na oglasni odelek Večernika pod »1. april«. 992

LEPO STANOVANJE, soba in kuhinja, z nekoliko vrta, takoj oddam, manjši, poštene stranki. Stanko Vrazova ulica 5. Vprašati: Taborska ul. 2, mizarstvo. 1022

MOŠKI TEDEN

od 25. do 31. marca 1933

ANTON MACUN, MARIBOR

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob priliki nepričakovane izgube našega nadvse ljubljene soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Miroslava Pučelika

ŠOLSKEGA UPRAVITELJA V POKOJU

ter za poklonjene vence in cvetje se vsem, ki so se nas v ljubezni in spoštovanju do pokojnega spominjali, prav najiskrenejše zahvaljujemo.

Globoko zahvalo smo dolžni prečastitemu gospodu profesorju monsij. Vrežetu, ki je vodil pogreb ter se v prekrasnem nagovoru poslovlil od pokojnega.

Zahvaljujemo se častnemu spremstvu častite duhovščine, framskemu župniku g. Rakunu, g. dr. Kralju ter cenjeni obitelji šolsk. uprav. g. Ivanuša za izredno požrtvovalnost ter iskreni poslovlilni govor g. upravitelja pred hišo žalosti.

Iskreno se zahvaljujemo podbanu g. dr. Otmarju Pirkmajerju iz Ljubljane, sreskemu načelniku g. Makarju iz Maribora, oblast. šolskemu nadzorniku g. Senkoviču ter šol. uprav. gospodu Hrenu za tolažilne in lepe govore pri odprtem grobu. Nadalje srezk. nadzornikom gg. Koropcu in Tomažiču ter framskemu učitelstvu, Sokolu in Gasilnemu društvu pod vodstvom požrtvovalnega načelnika g. Kranjca za častno spremstvo.

Toplo se zahvaljujemo učiteljskemu zboru krčevinske šole, krčevin. šolskemu in občinskemu odboru, vsem gospodom pevcem iz Maribora in okolice ter končno vsem mnogim prijateljem, tovarišem in znancem iz bližnjega in daljnega okoliša, šolski mladini in vsemu ostalemu občinstvu, ki so dragega pokojnika v tako velikem in častnem številu spremili k njegovemu večnemu počitku.

V Framu, dne 21. marca 1933.

1030

Zaljubljeni ostali.

VELEZANIMIVI ROMAN

PROKLETSTVO LJUBEZNI

DOBITE TUDI V UPRAVI »JUTRA IN VEČERNIKA« MARIBOR, GOSPOSKA UL. 11

CENA ZA OBA DELA 35 DIN

POSJOJILNICA R. Z. Z O. P. MARIBOR, NARODNI DOM

Ustanovljena l. 1882.
Stanje hranilnih vlog 70 milijonov Din
Rezervni zakladi 8.800.000 Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Po globoko

znižanih cenahprodajamo najmodernejše obleke, kostume, plašče
in svile v največji izbiri za pomladansko sezijo**Dolček & Marini, Maribor**

Gosposka ulica 27

**Žarnice Za prihajajočo
POMLAD**znamke „Tungsram“
in domače znamke ter vse
potreščine za elektriko
kupite ugodno v novi**elektro-trgovini
K. Floriančič
Maribor**Glavni trg 23, Bergov dvor,
Pisarna ali telefonična na-
ročila se takoj izvrše.

Telefon 24-28

priporočamo naše

blago za kostume in plašče
v dobrih kakovostih**volneno blago za obleke**
apartne novosti**svilo** v vseh barvah
zadnji modni proizvodi**okraske, ovratnike, pasove**
dražestne novitete**podlogo, gumbe, zaponke**
bogata izbira, nizke cene.**Teksti ana Büdefeldt**

PREJE F. MICHELITSCH

Maribor, Gosposka ulica 14

Oblastveno dovoljena

razprodaja

od 3. marca 1933 dalje.

Radi opustitve trgovine se prodaja
blago po globoko znižanih cenah.
Ne opustite radi tega prilike za nabavo naj-
cenejšega blaga v moji bogato sortirani zalogi.Prodaja se kamgarn za gospode, angleškega in
češkega izvora, lepi deseni za športne obleke, razno
blago za lister in športne sukne, blago za damske obleke
vseh vrst: crep faille, marquisette, vzorčasta svila,
bombažno in končeno sukno za domače obleke, raz-
lična konfekcija za gospode, približno 200 vrst krzna,
popelne za perilo in drugi različni predmeti.Posebno poceni se prodajajo ostanki, katerih je
preko 1000 kom. na zalogi.Kot plačilo se sprejemajo tudi hranilne
knjižice. Dosedanjim odjemalcem se dovoli iz-
plačilo izjemoma v obrokih.**Popust 20-50%****L. Ornik, Maribor**

Koroška cesta št. 9

Dovsod sem že kupil pa vam rad priznam
da sem pri vas še **najbolj zadovoljen.**

Gornji stavek

se sliši v naši trgovini vsaki dan.

Moški in damski že za

Din 98'-

KARO

Koroška c. 19

TRENCHCOATv vseh velikostih, bar-
vah in po meri po:**750'-****975'-****1125'-**vse vrste iz prepojene
ovčje volne - gabardin,
popolnoma s svilo pod-
ložen v znano najboljši
izdelavi. 985**Hubertus plašč**

Din 295'-

Obleke od

Din 250'-

naprej
samo pri**FRANC CVERLIN-MARIBOR**

krojaštvo in konfekcija

GOSPOSKA ULICA 32

JAVNA ZAHVALA IN OPOZORILO!

članom bivše „Vzajemne pomoči“

Podpisani smo imeli svoje sorodnike zavarovane pri
„Vzajemni pomoči“ v Ljubljani. Ta pomožna blagajna pa
je propadla in ves naš denar bi bil vržen na cesto, ako ne
bi po nasvetu dobrih ljudi prenesla isto zavarovanje na
„Splošno vzajemno, podporno in kreditno društvo“, r. z.
z o. z. v Mariboru — vogal Vetrinjske in Tattenbachove
ulice. To človekoljubno društvo nam je po smrti naših svoj-
cev-zavarovancev, daš se ni potekla karentna doba, izpla-
čalo nepričakovano podporo, vsled česar nam je dolžnost
priporočati to dobrodelno zadrugo vsakomur.Kožar Franc, pek pomočnik, Maribor — Bračič Julka, tr-
govka, Medvedci, Majšperk pri Ptuj — Tomažič Vilma, za-
sebnica, Kranj — Grmšičar Jakob, krojaški mojster, Radov-
ljica — Hribar Ivan, posestnik, Jerška, Bohinjska Bistrica —
Belak Ivan, posestnik, Zadobrova pri Celju — Kuralt Marija,
posestnica, Predoslje pri Kranju. 988**Rekamna polja**v velikosti po 2-70 X 1-50 m se oddajo na
zidni ograji nasproti glavnemu kolodvoru.
Pojasnila daje**„Ljudska samopomoč“**
v Mariboru, Grajski trg 7. 1020**NOGAVICE**predtiskarija v veliki izbiri,
kakor tudi vse ostale mo-
dne predmete, najcenejše
v modni trgovini 780**Mara Kumše**
Maribor, Stolna ul. 1**Ljutomerski silvanec**

liter Din 6'-

Pekerski muškatelec

liter Din 10'-

L. UHLER

delikatesa

Maribor, Glavni trg

Kupujte svoje po-
treščine pri naših
inzerentih!

Raznovrstna dobra

vinater pristni burgundec dobite
v zajuterkovalnici**Marija Zorčič**
Pobrežka cesta 2. 471**Oglejte si**

novo otvorjeni

damski konfekcijski oddelek**Dolček & Marini, Maribor, Gosposka ul. 27**Kajti samo pri nas dobite eleganten, dobro
prilegajoči pomladanski plašč.**HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR****Centrala: MARIBOR**

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: CELJE

nasproti pošte prej JUZNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema vloge na knjižice in tekoči
račun proti najugodnejšemu obrestovanju**Najbolj varna** naložba denarja, ker **jamči za vloge** pri tej hranilnici **Dravska banovina** s celim
svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.